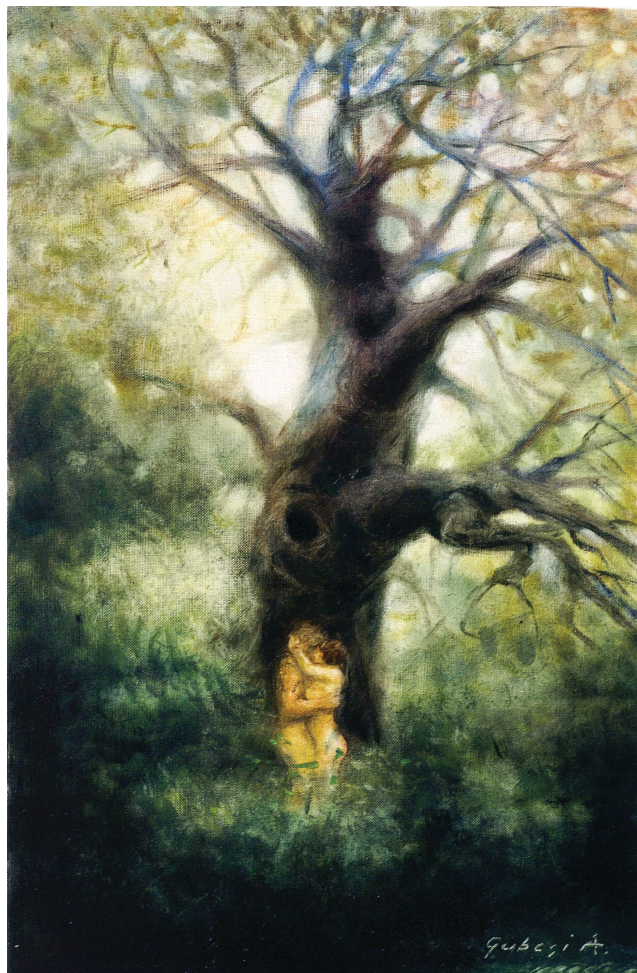

Gubcsi Lajos

Dallam az éjben

2008

Gubcsi Attila: Életfa

Élet

A szoborcsoport Gubcsi Lajos adománya a Székelyföldnek, „hálával a székely népnek a magyar nemzet oldalán hozott ezredéves áldozatáért”.

Melocco Miklós Krisztusával és Györfi Sándor: Mária, a Magyarok Nagymamája nevű szobrával. Az emlékművet Székelyudvarhely főterén avatták fel 2007. november 4-én.

Gubcsi Lajos

Dallam az éjben

2008

60 éves lettem. Visszatekintettem. Előre nem kell, azt látja megannyi gyermekem csillogó szemével a szemem. Gyönyörű képek jöttek elő, e könyvemnek először azt a címet adtam: Szeretetháza. Egy új város. És hogy én alapítom. Aztán mégse ez lett belőle, mert a mai közállapotok sok haragot is kiváltanak bennem, nem akarok hazudni, nem vagyok Gandhi sem. E könyv válogatás azon korábbi nyolc könyvemből, amelyeknek műfaját kritikus barátaim számomra nagy megbecsülést jelentő módon a „lírai regény” fogalmában határozták meg. E művek 1998-2007 között jelentek meg, s valóban, életem új szakaszának mérföldkövei:

Szem, fénvesztés, Valaki dobog a szívemen, Haza szerelem, Istentelenül, Jókedvedben teremtetél..., Az élet túlsó oldala, Summa, Az ég felé.

Örök hálám gyermekeimnek, akik az életem értelmét jelentik. Feleségeimnek, akik – igaz, felváltva – mindig mellettem álltak. Szüleimnek, akik megajándékoztak a végtelen étellel. És olvasóimnak, akik nekem a barátaim, mégha nem is láttuk egymást. Érzem, hogy szeretnek, és ez akkor is jó, ha netán nincs így. Mint megannyi könyvemben, e Dallamban is köszönöm festőművész öcsém, *Gubcsi Attila* festményeit, grafikáit, valamint *Levente* fiamnak a támogatást.

Gubcsi Lajos

Dallam az éjben

© Dr. Gubcsi Lajos, Budapest 2008

Szerkesztette: Gubcsi Anikó

Lektorálta: Varga Bótos Anna

Tördelő szerkesztő: Csépe László

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben,
a nyomda alapításának 124. esztendejében.

Felelős vezető: Papp Lajos vezérigazgató

Telefon: 66/386-211

<http://www.lang.hu/gykner.nyomda>

E-mail: gykner@lang.hu

ISBN 978-963-06-4531-7

Gubcsi Lajos

Dallam az éjben

Vallomás helyett

Mélybarnán felzokog egy hatalmas kerek könnycsepp
És tudom, hogy háttal állva látni könnyebb könnyed

Az élet túlsó oldala is él

Mindennek megvan a maga tagadása, de az életnek nincs: az élet túlsó oldala nem lehet halál, egyszerűen azért nem, mert akkor egyszer mégis meghalna minden, mikor minden élet meghal. Akkor pedig mi szülné újra az életet? Vége? A halál nem teremtheti az életet... Nem?

Élet csak életből keletkezhet.

Az élet túlsó oldalán ismeretlen élet él. Nem tudjuk, hol van, a kozmosz, a világegyetem mely pontján, de ott van, az biztos. A mi életünk.

Az élet anyag, a halál anyagtalan, a kettőnek csak átmenetileg, találkozásuk villanásában lehet köze egymáshoz. Az élet végtelen, soha nem hal meg, mert anyag mindig lesz. Ne becsljük le az elvileg élettelen anyag életalkotó erejét se.

Az élet túlsó oldalán mi vagyunk, talán önmagunk tagadása és ellentéte; talán *az* az elszállt és az űrben mindig tovaszálló, ott mindig élő hangunk, amelyet egy örömkialtás vagy egy fájdalmas sóhaj engedett el végtelen útjára; talán *az* a fény, amelyet a szemünk bocsátott ki kíváncsian; talán *a* szívverésünk hangja, amely akkor is *ott* dübörög még, ha emez itt, ez a kis véres-vörös bütök, már elhallgatott; *a* hők, amelyet hű társunkkal együtt bocsátottunk ki felfokozott, új életet is teremtő pillanatainkban. S a repülő remény is.

Mindez mindig él, az élet túlsó oldalán, a kozmikus valóság végtelen és várakozó – ránk váró – csendjében. Velünk szüntelen összhangban. A mi végtelen jelünk az örökkévalóságban.

Szürke hamuvá porladt szét a szeretet
Lelkem alszik már, elhagyja hűlt testemet
Szememből a világot csendben ellopták
Nem lesz, ki siratja zord korok halottját

Hajnali lány

Lassú, csendes mozdulattal vágja ketté az éjt
Lassú, csendes mozdulattal ontja még rád a kéjt
Lassú, kedves fordulattal újra adja magát
Lassú, kedves fordulattal tépi szét a párnát

Gyorsan húzza fel ruháját, félti elfedetlen testét
Hol van már?, hol vagy már!, töröld ki most is az estét
Kettészelte a hajnalt, szoknyaalja már a lépcsőn libben
Csipájával a reggel a szememben lustán ágyamra billen

Dereng a reggel, kolompol a nap hírnöke, kelni kéne
Asszony lesz-e egyszer, vagy mindig új lányt hoz az este
Homlokomon kihűlt nyoma, ébredni vágy a valóság

A jövőm borzong, szívesen hagyná nyitva az égboltját
Nehogy összeolvadjon a nap és az éj a bevetetlen ágyakon
Maradjak újonc küldönc a feltáratlan Vénusz-dombokon!

Napsugár

Földre érkeztek új lelkek
Boldog, szélszárnyú vándorok
Ajkukon zengő énekek
Szívükben égi vágy dobog

Hogy átadni mindent, mi szép
Dallamot hozni a Földre
Hogy tiszta fénytől kék az ég
Nincs vég, élni kell örökre

Fogom lágy kezed, kis dalnok
Szakadj el a túlvilágtól
Kezemben a jövőd dobog

Ne félj a Föld robajától
Hajtsd fejed vállamra, figyelj
Mert a napsugár útra kel

Szemből szembe

Mit szól a szó, ha csendben faggatod
Mit ver a szív, ha zokogva zaklatod
Mit ad a kéz, ha többé nem nyújthatod
Mit lát a szem, ha elment a holnapod

Azt súgja – mindörökké szeretet
Azt dobogja – meghal nélküled
Azt inti – hit nélkül nem lehet
Azt nézi – nem halt meg jelened

Hol a szavak robbannak, nem jövők
Hol vernek a szívvel, messzire repülök
Hol koszos kéz lelket rabol, menekülök

Ott vagyok, hol a szemed fénye átragyog
Mindenen
Vakon is.

Sasszerelem

Szeretnék megszeretni
Kebleden megremegni
Hazámat édesgetni
Szeretnék hozzád menni
Egyszer csak eltévedni
Csapásod elviselni

Világtalanul szeretlek
A világom a tiéd lett
Virágok közt öleltelek
Elvesztegettem testemet
Lehajtott fővel kereslek
Kiszúrt szívem elkergeted

Köszönök a bús múltamnak
Ha magányos, velem tarthat
Elveszett az emlékezet
Az időben, érte megyek
Kúszok az úton, vársz, tudom
Béke lóg fáradt jobbomon

Lassan köröz a sas fölöttem
Megfontolja, csekély préda lettem
Akár behunyta szemmel lecsapna rám
Tetememen a szél vihogva jár

Kudarc? Keserv?
Kíéhezett szerelmem mindig megvár

Szétszakadt szívérvány

A kettétört, szétfúzott, s aztán darabokra hullott, semmivé porladt szívérvány – egész szomorú sorsa – nagyon elszomorított. Én még soha nem láttam ilyen gyönyörű életet kudarcba rohanni. Ezer színben fénylett, azt hittem, meleget ad, szór rám, hogy bearanyoz engem is, és most hatalmas üres lyuk tátong fent a helyén.

Az én szelíd képzetem varázsolta élőnek a felhők alá, az eső, a zápor mögé színes pici babámat, a szívérványt. Benne volt minden szerelmem, minden eltűnt remény. Percekkel ezelőtt a Nap rajzolta meg sugarával, ekkor még szikrázó volt s csak az enyém. A könnyecseppekként csordogáló meleg nyári eső párája szedte égi csokorba a Nap ömlő fénysugarait, ömlött a levegő forró nedve, párad rám, a párodra, kedvesem. Néztelek, kedélyesen pompáztál, orgiákat idéztek a bomló színek, tele voltál bujasággal ott fenn az égen.

Most aztán hirtelen tomboló, irigy szelek, viharos lökések kapaszkodnak a szívérvány-szoknyád szélibe, rám hajolnál újra, mintha csókért nyúlnál, de én már észrevettem a kétségbeesést, amikor összeszorult az ajkad, s leesett az első szél rázza szívérvány-gyöngy a nyakadról, zuhant bele a tihanyi mélybe. Szaggattak az idegen déli fuvallatok, te átkaroltál volna még – ilyenkor mindig megteszed, ha elvesztésemet érzed. Pedig tündökölsz még, bíborvörös a hátad mögött a tér, de bal és jobb oldaladon most éppen leszakad aranyos lábfejed, hangtalanul a tóba. Riadtan nézek fel.

Nem fogom elhinni soha, hogy e tüneményt, az enyémet széttéphetik a láthatatlan sunyi viharok, alattomos suttogásaik, felhők közötti pletykázkodásaik, a rosszarcú, a szépre féltékeny modortalanság. Egy rég elfeledett némbér, felhő vágat most feléd, kielégítetlen hajlamaival, bosszúvágyaival, belemar esőáztatta, napbarnított szemeidbe, te hirtelen elveszítetted a lelkedet, az erő elhagy, az erő, ami a zivatarok utáni váratlan, légies szépségből, a friss levegőből, víz és fény szerelméből táplálkozik. Elhitetted velem, hogy át tudod karolni az egész világot, s a teljes kör minden pontján, ég és föld között mindenütt ott vagyok én, a komoly férfi, éppen és mindig én, mert én vagyok a te egyetlened, a te egyetlen ellentéted.

Most egy villám csap át rajtad, megvakít mindenkit, aki téged csodált, sűrű, fekete ordas felhők tolakodnak eléd, közénk, hang nélkül zokogva összeomlasz, még csak nem is rám, aki erre várok minden árva szívérványlány láttán, hanem száz kilométerrel odább, keletre szöksz. Elolvadsz máris a mindjárt újra rekkenő nyári forráságban. Egyetlen nagy, megtisztító eső, tiszta szerelem utáni vágy adott volna értelmet, mióta élek. Megfagysz most te is, jégcsillogássá keményedsz a felhők kegyetlen hidegében. Keresed máris az új napot, amelynek aláfekehetsz ismét egyszer, valahol, ahol már nem is látlak, a tízperces szívérványcsillogásért. S aztán megint továbbszaladsz a következő ismeretlen párok útján, s már nem akarsz emlékezni, hogy volt egy párod itt lent a földön.

Remény

A tél halála

A tél koporsóba hajtotta fejét
Csikorgott, kesergett magánya
Könnyen nem adja át kihűlt helyét
Még vicsorít kettőt a tavaszra

Szerelmem – nem nőm, hanem mi bennem –
Haldoklik a fagyott hónapok haván
De a hibernált világra kipislákol fényem
Örök mécses világít a koporsómnál

Unalom, vénülő nyugalom ül jó uradon
Hallgatod a halódó szót, a jajt a torkomon
Rettegő szívemet, miben lyukas ég pereg
Vonagló vágyakat, a kéz még érted remeg –

– fond körém csípőd, s a réseden hozzád megyek.

Amikor meghal majd a tél a hegygerincen
S a völgyek tavaszával a mélyedbe bújok
Amikor engem keres a meleg két szemedben
S gyermekedet nemzem, s feszülnek a húrok –

– ölelj még át, utolsó könnyemben hozzádfordulok.

Mindenem a tied

Kórószáraz a virág, mit a kezedbe adok
Én sem tudtam, hogy ilyen kicsikére lohadok
Mézet hoztam volna, csuporban tejet lágy kenyérrel
Feledve, hogy hóhér matat a nyakam fölött durva kötelével
Gyémántfűzért adnék, csillagokból kötöttem aranyló napfénnel
Csak a sírban tudtam meg a hírhozó vakondtól, hogy rég mással mentél el
Múltamból neked adom a világmindenséget, az Esthajnalsillagról nézek le rád
S a Hajnalsillag sugarát várom a sírdogáló harmatcseppek között várva egész éjen át

Mozdulatlanul

Még el sem indultál felém, és én már rég vártalak
Ködös fagyban álltam, s kísértet-fehérben megláttalak
S tudtam, a fénytörés csalóka, hisz még el sem indultál
S százszor látom, száz jégvirágban, hogy megsimogattál

Jég fagy a szempillámra, a pupillám szűkösen didereg
A remény csalfán pislákol, hisz még nem fagyott meg
Eloltanám a hiút; az ábránd kuksi szemét megvakítanám
Mert a hazugság, hogy jössz, rosszabb visszahányt boromnál

Tiltóra emelem kezem, ne jöjj árny, ne nyíl ki jégverem
S te újat lépsz felém, s hozzád nyújtom két fagyott kezem
S nem látom már, mi a való s az igaz, hazugság mindkettő
Mert az utca végén nem te állsz, tán csak egy ásító temető.

Ugye nem, ugye soha

Csak megízlelem a könnyedet, s megérezem, hogy a szíved kihagy. Egy csepp sós ízéből tudom, hogy most nehezen ver. S szemed e nemes verítéke megsúgja azt is, ha majd szívtelen leszel. Én vagyok a könnyrendek bús lovagja.

Látom e gyönyörű cseppben a tengert, a könnygyöngyben egész életedet. Elviszel hullámain az örök fagyba és a napfény forró birodalmába. A nevetés könnyei jelzik, ha újra ott sündöröghetek majd a szívedben. S a keserű könnyek múltával újra felfénylő szemed sugallja, hogy lányszirmaid tártan várnak. Betakarlak. Később, a testremegés után ájultan kihunynak fényeid, a szemed helyén csecsemő tekintget, keresi, hol van, hol volt. Mi volt ez?

Hála küld könnyet felém. Csendes, forró, észrevehetetlen, csak kettőnk között létező könnyeket. Meddig tart majd? – Ugye nem hagysz el, soha? Ugye soha!? Nem emlékszem, melyikünk mondta mindig, nem is érdekes.

Soha nem tudtam, hogy a váratlanul felszökő gyönyör ilyen dús, boldog könnyzáport fakaszt. Megrendülten nézlek. Egyszer, majd, majd majdan mégis, ... nagyon nehéz lesz akkor.

– Ugye nem, ugye soha?

Nem tudok mit mondani, nem hazudhatok a jövőről most, amikor a jelen mindennél szebb, mint amiről valaha is tudtam. Nincs nagyobb fogda ennél a gyémántból vert könnybilincsnél. Nem fog engedni.

Mossa az arcomat, tisztára, belefolyik a szemembe, most az enyéből is jön a nedves válasz, persze satnya és siralmas, de válasz: nem, persze hogy nem, soha.

Soha ne mondd azt, hogy soha, súgja valami bölcsélet, nem is mondom soha, hogy soha, csak most, most az egyszer.

És mindenkor, amikor előtenek a szexuális felszabadulásod tengeráradatai. Állok, mint vihar- és tengervert szikla, és folyik rólam vissza a tengerkönnny, a tengernyi apró gyöngy. Visszahullnak, újra engem keresnek, felmásznak rám, már tele a sziklaszám, belém hatolnak s visszaáradnak a mélybe, az ismeretlen lélekbe.

Kerestelek életünkben mindhiába, s most végre megismerlek eddig eltitkolt könnyeidben, amelyek átszivárogtak belém, itt maradnak mindig rejtett zugaimban. Összekeveredtek a fényeink.

A szíved hallgatag, soha nem szól a szád, a szemed kizár – csak a könnyed könnyed, árulkodik mindig. Egyszer meggyipirosan ver, máskor verítékes s aztán selymes, végül elélem lebegteti a lelked, a testedet tárja fel, forró óhajt hoz. Mindig színes. Dallam dalol benne.

A szívhangodat a könnyed remegése adja át. Ezt látom, s így megérezem amazt.

A szívedben van a könnyed forrása, oda folyik minden, mit a szemed megszeret. Így zártál engem is szemedben, könnyeidben keresztül a lüktetéseidbe, most már mindig benned dobogok.

„Szívedben vezéred bús könnyével” – jutnak eszembe régi soraim, s ha így van, halhatatlanná váltunk mindketten: én versemmel a Te szívedben, s Te az én szózatomban.

Könnyeket küldesz majd értem a kék égre, s én magányos, mennyei imákkal koldulok örök bebocsáttatásodért. Addig bekötözött szemmel élünk, hogy csak egymást lássuk, azt az utolsó földi búcsút, ameddig a soha eltart.

Tedd a szíved a szívemre, érintsd a könnyed a könnyemhez, most még itt vagyunk. Kacag a tekinteted, Te vagy a szűz tűz az ágyamban, hangod hozzám bújik, a Te szemed az én lelkem tükre már, szíved bennem száll, testékem Téged feszít tágra. Igen, tudom, könny jön hamar, megint, vad, érzéki, a hirtelenül felzokogó, a szívhasító, az angyal eszmélő ébredése a földi bujaságból, a jaj!, hogy újra vissza kell mennie a hideg örök létbe a forró testi valóságból.

Ugye, soha, ugye, soha nem hagysz el, nem, ugye soha? – zokogja karod a nyakamban.

Omlanak a könnyek, a párnára, a mellkasomra, az egész világba, fel a felhőkbe és minden tengerekre. Én háttal állok nekik, mert tudom, hogy így könnyebb látni könnyed.

Nem, soha...

S évek múltán felkaptam az utolsó fényt, melyen az ő elhagyott könnye tört meg.

Majd elválnak

Az első kerek gyémánt egyenesen a földre pottyant. A második, a harmadik és a negyedik téován megállt, vissza akart fordulni, majd leesett sorban az is. Utána egymásba kapaszkodtak, összezsúfolódtak, félénken ölelkezve zuhatagszerűen omlottak le. Horizontálisan, vertikálisan, keresztül-kasul ömlöttek a kristálytisza fehér gyémántok az arcába s onnan érintés nélkül a földre. Éjmély zokogás folyt, némán, egyenes, tiszta szemmel előre nézve, lassú menet közben.

Ezt még soha nem láttam. Néz előre, mintha fürkészné az égboltot, még a pupilláit is nagyra tárja, s omlik-ömlik a forró könny szakadatlanul. A könnyek is szótlanok, nincs vád, nincs harag, nincs félelem, csak szakadó könnyek vannak, égi zápor villám nélkül. Dermedten néztem rá: rájöttem, hogy most fogom elveszíteni. Mostantól erősebb lesz, mint én. Hozzá se nyúlt az arcához, úgy ért el a lépcsőig. A válóterem ajtaját óvatosan becsukta valaki, ott biztosan nem lesz több dolgunk.

Megállt a lépcsőn, és rám nézett. Hozzám bújtt, nagyon erősen. Belém törölte az összes könnyét, az összes eddig letöröletlent. Jött a többi, most már rám. Tenyere egyetlen

mozdulatával szétmaszatoalta a könnycseppek maradványait, nyomait az arcán, fénylett az egész orcája, s persze különösen tompán csillogott a szeme.

Felnevetett, miközben könnyeket hullatott fel a magasságos égis, az én Istenemig, hogy hátha meghallja: hogy ha el is váltunk, ne váljunk szét. Hogyan tudnék? Vissza kellene menni a bírónőhöz, hogy visszavonom az egészet, tévedés volt, részeg voltam.

Elkezdte gyömszőlni-maszatolni a cseppeket visszafelé, bele a pólusokba, vissza a feladóhoz, a kéretlen ösztönhöz. Beletörölte őket a hajába, a blúza ujjába és az én zakóm hajtokájába, mint mindig, rendszerint a szívem körül. Ott nagyon jó helyen vannak. Így lehetett, mert megjött az újabb monszun.

Álltunk a lépcsőn. Az emberek kitértek, nem is néztek oda, láthatatlanul is ránk volt írva, hogy melyik szobában töltöttük az elmúlt fél órát. Sose volt zsebkendőm, most se, a kezem feje s a tenyerem elég nagy. Most én kentem szét az egész világra a vigasztalan jeleket, a sajátjaimat.

Az utcára értünk, az ajtóval becsukódott mögöttünk egy

egész élet, néhány évbe sűrítve. Egyetlen mozdulattal kitiltott a szeméből minden könnyet, sose sírt nagy nyilvánosság előtt, büszke volt, mindenkinek azt kellett tudni, hogy ő nagyon kemény, hogy könnyeket belül se látott még, nemhogy az arcán. Vidáman nevetett, nekem nagyon feltűnő volt a könnyed kacagás, nem is értettem. Gyorsan jött a válasz. Valamiért megállt, a földre nézett, először csak a válla remegett, az egész teste követte, nézte a köveket, amelyekbe belegyökerezett, s bár nem látszott, én éreztem, hogy a lába képtelen lépni a reszketéstől. Nem vette észre, hogy ott járkel mellette a nagy nyilvánosság, nem is tudott róluk. Most nem értem hozzá, csak álltam mellette, mert tudtam, hogy az első gyámolító szóra olyan roppanás következne, amivel tehetetlen lennék. S én sem bírnám tovább, csak a púdermáz tart össze most is.

Nem simogattam meg, most magára hagytam. Ezt neki kell elcsendesítenie: Ami történt, azon más ember nem segít.

Álltunk egymás mellett egyetlen pisszenés nélkül a Fő utcáról a Duna-partra vezető zsákutcában, mozdulatlanul és némán, a könnyek a szokásos halotti csendben peregetek alá. Váratlanul felnézett és el is nevette magát, nem volt ebben semmi szégyenlős, megbicsaklott vagy zavart. A könnyeken keresztül különösen szép volt a szeme csillogása, nagy kövér cseppek közül szökkent elő az élet. A következő, amelynek én fontos múltja leszek, de a könnyekkel lepergek én is. Pergek, potyogok, eltart majd még hónapokig-évekig, de a felemelt fejjel és a mindjárt feltörlendő utolsó előtti, előtti, előtti... könnycseppel száműzzük a vigasztalhatatlant és felhívjuk a jövőt.

Hogy addig hány párna lesz teli, hány korsó lesz üres, hány levél indul el s hány meg sem születik, hány ölelés keres közös vigaszt s talál megszokott testi választ, hány utolsó előtti könnycsepp omlik le s mennyi szárad vissza szégyenkezve... majd elválík. Majd elválunk.

Tenyeremben, szívedben ezer év

Nézni, csak nézni behúnyt szemmel
Szétnyíló ajkadon a szemérmes, a susogó álmot
Szemed fényét, mit úgy, mint én, senki sem látott
Mélyedben a hozzám érő értelemmel
(miért nem érhetlek el a szívemmel)

Szeretőm, vágyam, nebulóm s vigyázóm lettél olykor
Duruzsló imák szálltak hozzám minden pólusodból
S ha feljajdult a tény, hogy kiűzzük egymást a szobánkból
Némán tört elő az erő: végzeted újra hozzám sodor
(a parton szelíd gesztenyés kísért egykor)

Én mindig csak a babámra gondolok, meg-megállva
Az alvó oroszlánra, a sérthetetlen tisztaságra
Ezerszínű lelkére, fájdalmakra, az üres ágyra
Elmosódó jövőképre, fájdalmakra, titkolt imavágyra
(a szemed bennem fénylik, s csókot szórsz helyettem a tájra)

És ha – ó, jaj – megtalálalak, megint megyek veled, de már készülődnek sötét árnyak
Felbukkansz csalfa az ezredik búcsúzáshoz, s tudom, visz magával az idegen, a város
Mint régen, most is ragyogva köszönsz, odaadás robog felém, minden oly varázsos
Az angyal mosolyog, s én megérezem a bajt: máshová készülnek a repítő szárnyak
(halványul a szem, mely ezer évig kísért, tompuló fénye nem válaszol a mának)

Fogadj

Hány hiány maradt még benned
Rúzzsal megtelt szádon ha elkented
A szót, a hiábavalót. Ha megismerted
Fuldokló ösztönből az öntapadó életet

Hideg húz-e hátra, vagy a forró járta
Át testedet
Elfogadsz-e végül
Ha azt nem lehet

Vedd le szép fejedet. Tedd helyébe lelkemet
Légy helyettem te, cserében dobd el homályos lepledet
A képedről, kettőtört arcodról, s mondd magadra, ez ő
S egyszer majd kettőnk előtt sírjon fel az új bölcső

Én még nem vagyok te. Helyette börtönbe zártam
Vasba vert agyamat, hideg földhöz ragadtam
Döngő, nagy csizmákban járva, árkon-bokron elesve
Kóvályogtam, létből időbe, tőled semmi-erkölcsömbbe

Kénytelen lett az életem
Miattam
Mit kiadtam
Belőlem
Fedetlen fővel
Hasamban törrel
Eljuthattam oda
Hol kéz a kézben vár
A moslék és a csoda

Sírom mélyén végre nektek elmondhatom, mit senki se kért
Ne fordulj vissza e keserves világban egy utolsó fondorlatért
Ne kérj

Tedd be a kezed a nagy mennyekbe

Vélelmek

Kereső két karom
Lehajtom
Vállaidra
Szíveidre, szíveimre
Szakadó, alácsorgó könnyeidre
Szép hajnal virraszt ma ránk
Szemeink szomorú fényével ölelkezve

... ..

Az úr a pokolban is úr
Kétkedve szétnéz legfelül
Lyukas lelkén áthull az élet
Míg hallgatod hazug mesémet
Mely fekete-fehérre festi létünk
Törölve a színt, amelyért éltünk
Én is kárhozottan vergődöm
Vigyorog rajtam az ördögöm
Úzom-hajtom a világom
Mélyek a rések az imámon
Morzsolgatom utolsó vágyamat
Örök hó födte világ, itt a kárhozat

Átszakadt gát az elrontott élet
Nemtelen vádak oltják ki eszmédet

Nem lépheted át halhatatlan határodát
Ha a gyávaság kioltja hangodat

S mielőtt feladnád elhaló reményedet
Énekeld szózatod, az ég megnyílik feletted

Erősödnek a torkodon átütő szívhangok
Pislog a fény, szepegve veled vagyok

Elérsz

Ha a villám átsaphat rajtad
Mikor feszültség uralja arcodat
Urald magadat, vészeld át életed
Fogom kezed, mondd: megengeded

Ha átvessz hozzám az éjszakán
Mosolyod nyújtsd, elér hozzám
Emlékszel? – kacagtunk már valahol
Hol egymással járt menny és pokol

Száradt szív, halott szemek
Félénk lélekfalak, teérted térdelek
Táguló tér, hiszek egy Istenben
Nem mentem el hozzá még egyszer sem

Most a fekete lyukban eltűnök
Ha kell, az ördögökkel feljövök
A Sehonnaiból visszaúszok a Styxen
Magamból felmerülve, lopakodó szívvel
Ki nem mondott tiszta vággyal
Vársz egyre a megvetett ággal

Hosszú volt az életút, kimerültem rajta
Képzetembe, kőbe vészték: ez elveszett fajta
Üvöltenék, ha a béklyó a számon nem zárna szorosra
Rabláncra vert ideáim nem lógnának sorjában felakasztva
Gleccserjégen csúszkálók mezítláb, örök hó ontja rideg sugarát
És mégis élek, megtalálom a szádat, mely belémitat egy lehetni imát

Hulló Hold, szálló Nap
Szökő üstökös, a ma holnap
Fehérre dermedten nézem rossz kedvem
Csupaszra vedlettem, elhagyom életem
Szánkón suhanok az égető nyárban
Szorítom a lelked az izzó éjszakában

Belőled élek
Íly csekélyek az erények

Szédülök, szétesett világot látok
Szánom magam, elüldöztem, ki megáldott
Elhervasztottam a kórót is az árkokban
Elszáradt a mezőm alattam, elbotlottam

S te majd ott állsz fölöttem
Benned sose kételkedtem
Visszaadod az álmom
Magadban tartod a lángom

Jó lesz, ne félj

Ha megszímítod a gyermekem
Érints meg egy darabot belőlem

Ha megreped egy kicsit az életed
És megroggyan a vállad, és hiába cipeled

Ha nem súgja neved a mátkád
Ki szintén eltört már, annyit várt rád

Pálcát törhetsz, vagy tipeghetsz kérlelőn
Imákat mondhatsz értem, nekem nincs erőm
Mersz-e szeretni, vagy elég szeretve lenni
Eljössz-e értem, vagy ördög vigyen ölelgetni

Ha belesírom üres sorsomba
Bánatom, hogy az élet ostoba
Ha majd szálldogálok csendben fölfele
Már tudom, alulról nincsen értelme

Ne hagyd elszállni a hitem
Egy szem maradjak, dicstelen?

Léleknyom

Mint sötétséget a napsütés
Amikor nincs már többé és
Amikor vagy te vagy
Vagy csak a lelked marad
Rám
Akkor kereslek meg újra

Vád

Kit rabolt ki inkább az élet
Téged velem, engem véled
Engem, ha érted félrelépek
Téged, ha értem végignézed

Súlyos ez a kapcsolat
Lábon lógva félben maradt
A vádló égbék alatt

Sebesen

Röpködtem a lelkeken
Szálltam kitárt szíveken
Csavarogtak álmaim.

Csendesülnek vágyaim
Szeretetünk egybefolyik
Egészen a medencénkig

Mint szél a szélcsendben
Lebegsz most mellettem
Mint végtelen égi kék
Mintha szemedbe éghetnék

Gubcsi Attila: Testben, lélekben...

Egy szó érted

Tépdese az életm
Homályosul észrevétlen
Őrülden reszket önmagában
Nincs mersze a bitang világban

Vadul ver a szívem mára kiszáradt helyén
Kórólét kandikál tegnap virágzó rejtéken
Hideg futkos egyenesnek hitt gerincemen
Hetedhét Óperencián túl sincs már kegyelem

Vasrideg küszöbökön bukdácsolunk
Beláthatatlan remények közt visz utunk
Tekintetünkben titokban vágy és szenvedély él
Ameddig élek, a szeresd szót érted keresem én

Fél

Lapuló erő, fulladó szív
Hüppögő ész, senki nem hív
Csüggeteg fej, lelógó kar
Azé a sír, ki mást nem akar
Elmerült lélek
Magamtól mért félek

Nincs

Nincs zöld
Fagyott a föld
Nincs kék
Lehull az ég
Nincs barna
Nincs arca
Nincs Lilla
Ez vipera
S nincs semmi
Rajtad túl
Csak a feldúlt lélek
Nem jut levegő
Minden fullad
Terjed a kín

Egymás szemébe bújva

Elbújtam a szemedben, megpihenni benned
Szerelem nyugszik csillag-fényei mélyén. Érted
Szikrázik itt minden, a nyári villám, s ha hó jön a fagy
Gyere simogass a szemeddel, ha már bennem vagy

Kiesek egy új világba
Minek nem volt még soha álma
Fél, és ha merne, rám se várna

De száguld tovább, pörög felém
Feléled még, mint a halott remény

Mert a szememben Te csillogsz s a tiédben én.

Égig élek

Angyal-e még, aki már repülni sem akar
Tiéd-e még az arc, mit sötét lepel takar
Mért nem vonz a kéj, ha melletted fekvve ott henyél
Kit csábít a vágtazó szélvész, ha nem mozdul a fény

Gyáván elillan a lankadók álma
A hóhér csuklyát húz a szabadságra
Dacolva dühöngsz, vagy szelíden szólsz
Emeld magasabbra az égig fénylő zászlót

Tagadd le, hogy fekélyesnek láttad arcomat
Hazudd, hogy – bár elhullott – szeretted világomat
Hidd, hogy végig védted elvetélt érdekemet
S mondd, hogy magadra feszítesz a kereszt helyett

Mit hánytorgat fel már megint a halál
A múlt minden lélekben veszteseket talál
Miért ordít bele bensőnk végtelen csendjébe
Ha ébredez mindannyiunk halhatatlan kedvese:

Feltámadó eszünk

Derengésben

Tovább feszít majd szép szíved hiánya
Vesztes az, ki kényes viszályban szeret
Ha már a múlté a dúlt idill vak hibája
Mikor a valóság könnyen megreped –

– akkor éleszd fel megfojtott szívemet.

Menj

Mennem kellene
Mielőtt jönnek a vashegyek
S reám döntik
Amit magam is eldönthetek

Szeretlek ÉKA

Szeretem, éneklek türelmedet,
S áldásom rád száll, amiért szeretsz,
Szívedből áradó nagy fényedet,
S hogy nem kellett mondanom, már elmehetsz

Szeretem munkádat. Minden tetteted,
Szeretem, ha ott állsz a hátam mögött
S nem sírsz, ha szétdobálom hűségemet,
S hogy nem tudtad: az élet olykor fellökött

Szeretem, hogy semmit se vettél el tőlem
Magadba fogadtad megannyi gyermekem
S mit adtam, magadtól nem kérted soha

Csak kacagsz azon, hogy az élet mostoha
Szeretem, ahogy rajtam dobog a szíved
S csak az én kezemből fogadsz el szerelmet.

Ne tudd, soha

Ne tudd, soha, hogy ékszer vagy a kagylóban
Mélyen, a szívek mélyén parázslík az új élet
Utazz velünk a végtelen végére egy hajóban
Hol kik meghaltak, suttojják: még szerető lények

Ne tudd, soha, hogy a fény a te szemedből ered
És az öreg Nap vidáman azt hunyorgatja vissza
Azt se bánja, ha öröklét-törvényét jól kineveted
Mert erejét a te óceánnyi, meleg forrásodból issza

Ne tudd, soha, sóhajodból támadnak fel a szelek
Hogy gyorsan szétfújják a gondok komor felhőit
S ha valaki, gyenge kéz, félénk szív megremeg

Szellőikkel simogassák a fáradt arcok redőit
Ne tudd, soha, hogy érintésed a puszták tüze
A szabad szerelem fáklyáját tűzi fel az égre

Gubcsi Attila: Érted, ki ért

Kezedben

Mért hazudnék, nem kell most már
Mért felednék, sorsom rád vár
Mért kárhoznék, rohan éppen
Szerelmem vakító fényben

Felébredek, neved ragyog
Kinevethetsz, tőled vagyok
Ne engedj el, nincs más utam
Te szépítgetsz álmaimban

Megszületünk: egyszer együtt
S a Teremtőt megkérdezzük
Lesz-e nekünk omló légtér
Hol a Föld az égig felér

Ömlenek-e ránk még könnyek
Melyek alatt minden könnyebb
S ha megölelsz, ments meg engem
Most és mindig megérdemlem

Mert győz a jó a rossz felett
Engedd nekem jó szívedet
Ha álmaink összeérnek
Száműzzük a gyötrelmeket

Szép szavunk a dicsőségünk
Szerelmünk és titkos fényünk
És jöjj, félelmünk elmúlt rég
Nem igaz, hogy nem szabad még

És hogy ha már nem akarjuk
És már el se fogadhatjuk
Hogy örök lét marasztaljon
Ringasd múltam két karodon

Tedd gyermeked párnájára
Békém pecsét nyugalmára
Élet-halált egybefonunk
Egymást keresi világunk

Jöjj, halványul már a halál
Jöjj, véremben a remény vár
Feltámadsz értem hitedben
Gyermekáldott dicsőségben

Énveled

Bőg, ha meglát a kecses értelem
A szám száraz, a szemem fénytelen
Csak árvolok, dönteni képtelen
Minden útkereszteződésben

Rám vár a század? Nem, rám pök a remény
Hónom alatt mankóm, fejem s a bujdosó fény
Mások által kizsákmányolt tanácstalanságom
Hordom a sorsom kétfelé lerogyó vállamon

Érted?

Én is, te nem
Nekem nincs merszem
Neked nem hallik át szívem
Én most, te soha
A sorsunk közös mostoha
Én most vagy soha
Te elillansz haza
Te holnap, én azután csak
Csókolnálak, bezártad a szádát
Forrón lihegsz, mint a vaskemence
Kérdek, a boszorkányt ismered-e
Kapkodod a levegőt, Istenhez készülsz szánón
Én most is hozzád tartok, mézzel cserepes számon

Nyeregben

A lovam, ha akarom
Alám ül, ha kell
A hátamon
Együtt megyünk
Néha álmodunk
Habot nyelünk
A kengyel, ha kiesek
A harcban, leszakad
Vesztes leszek
Hátba lőtten jövök vissza
Akaratlan kar nélkül
Győztes sánta
Lovam ül hátamon
Sok a seb, a súly
Egyetlen lábamon

Nincs kiút semerre
Visszanézni ki merne
A tágas semmimbe
Így győztem mindig
A kiadós menekülést
Sietve a sírig
Rejtőző szenvedélyed elkísér
Hallom, ha felfogom
Mi ez a nyerítés?
„Szeretlek édes arám
Mint a hulló csillagot
Mely nem vigyáz rám
Halála után”

Ellenfényben

A fény öltözteti. Most éppen vetkőzteti, de amikor felkel az ágyamból, az ablakhoz áll; amikor fut majd felém a járdán vagy a folyóparti füzesben, vagy rohan, mert már egy hete nem látott, száguld a házam felé a buszmegállóból; amikor elképzelem, ahogyan a gyerekeimet dajkálja majd nevetve – a fény öltözteti fel mindig, sajátos melegével, a szexualitás, a zene és a forró levegő keverékfényével, az ágy sajátos szerepével ötvözve.

Most éppen vetkőzteti a fény, de így van rendjén szombat délután. Fa alatt, bokor árnyékában, autó mögött a réten, az InterContinental Szálló Várra és Dunára néző lakosztályában, a VIII. emeleten, olyan magasan, hogy nyugodtan levetkőztetheti a szembeni nap, a korzóról ide senki nem lát fel; áll az ablakban fényvetkőztetett testtel, ragyog rajta a szerelmi tenniakarás izzása – én nézem ellenfényben, és örülök, hogy a Nap elvégezte a vetkőztetést, nem kenyerem a ruhák lehuzigálása: ez a művelet az opálos szemnek való, nem a matató kéznek.

Amikor mégis öltözteti a fény, akkor a haján kezdi. Rátűz ezer szikrát és árnyat, bebújik a hajlatokba és rejtélyessé teszi azokat – főleg a tarkó, a nyakszirt tájékán, oda csak úgy nyúl, mint a szentélybe ha belépsz.

Nézz meg mindent, kujon, a sötét, langyos, pipaszagú háttérből, ellenfényben a vonalak sejtelmesek, tudsz mindent róluk, csak keveset látsz.

A fény aztán lemászik a vállhajlatba. A gödröcskék – azért e percben lehetnél közelebb is, pipás! – sajgóan hordozzák magukon a huncut vágyat, ők a férfi érintés gyűjtőhelyei és a női reagálás gyűjtőpontjai. Ezeken nincs mit öltöztetni, úgy kell hagyni, ahogy vannak. Mindig fényben, láthatóan, rejtélyesen.

Mászna a fény a mellhez. Ha vetkőztetnie kellene, most azonnali gyors munkára adnánk utasítást, ne, ne vacakoljon, elő! De most öltöztetni készül a fény, és ez legalább olyan fontos feladat. Művészmunka. Hogyan fedjük be úgy, hogy nagyszerű szakértő szemünkkel továbbra is lássunk minden vonulatot, a bőr és alatta a legdrágább szövetek minden rezdülését? El kell takarni feltétlenül, ez nem is kérdés, nem másé, nem préda, s mi is csak ritkán láthassuk teljes mellbőségben, mert unalmassá és érdektelenné válhat. Az elrejtettség és a ritkaság a legnagyobb kincsek velejárója.

Egy évben háromszor engedélyezzünk a fénynek olyan öltöztetési technikát, amelynek révén elrejtj ugyan a mellcsodát, de annak felső, lágyan pihenő, omló része látsszon ki.

Szakácskönyvek leírása szerint úgy, hogy végy egy ollót, amely hatalmas dekoltázst vág a ruhára és úgy helyezgeti el (barbár nyelvűek a „gyömöszöli” szót szokták használni itt) a melleket a melltartóban, hogy azok ne csupán nagynak és feszesen duzzadtnak tűnjenek, hanem a rózsaszín mellbimbó holdudvara ízlésesen ki is bukkanjon, ha a hölgy előre hajol néha a tányér fölé – ebben pedig biztos lehetsz. Ezt a szabászati eljárást évi átlagban csak háromszor szabad alkalmazni, arab államfő tiszteletére tartott fogadás miatt speciálisan négyyszer. A konkurens feleségek ugyanis kiirtanak pletykás szájukkal. Biztos. Ötször.

A nap még mindig besüti lecsukló vörös-patinás aranyát a Duna-parti szálloda szobájába, már nem tudod pontosan, öltöztet vagy vetkőztet, neked türelmetlen érzéseid támadnak a tennivalókról.

Meg is teszed. Mielőtt a fény a csipő, derék alatt kezdene matatni, két lapátszerű mancsoddal – védelmet nyújtani kívánván – eltakarod a szemérem ajtaját. Az örök titok mélysötét világába nem engedsz buja fényt – mondod költői képbe burkolgatva a tényt, hogy te már bejutottál, ott másnak nincs, fizikailag nem lehet helye.

Ez gyorsan ment – mondod büszkén később...

Túl gyorsan, te marha, megint elmentél! – nyikorog – valami érdes valósághang melletted. Nem hiszel a fülednek. Tegnap este, mikor itt tanyát vertél gyorsléptű új nőddel,

tudtad ugyan, hogy holnap lelép majd, ha megkapta a születésnap i ékszereket, de a ma nem holnap. Ez szöget üt a fejedbe, ez a nagyon érdekes összefüggés a maholnapról, meg az ismeretlen mese az ékszerajándék időzítéséről s a gyorslábú nyúlról; a szöget aztán valahogy kiveszed, belevered a nőbe, aki lelassul tőle, olyan, mint Krisztus a kereszten nőiben...

Még hogy én?, emígy füstölögsz magadban –; hogy gyorsan, marha? – itt s mire kikászálódsz a fürdőszobádból, hogy lemosd magadat magadról a másik fél munkája miatt, mire magadhoz térsz, a nő már rég nincs sehol.

Pipaszagú a fényed, elegánsan lassú a mozgásod. Az átvert emberek flegmatikus nyugalmaival próbálsz magadra maradni, ami tökéletesen sikerült megint.

Költői képek keringenek benned.

Mi lett az öltöztető fénnel? Mi lett volna, ha...? Ha hagyod, hogy a fény eljátszon még egy órácskát a nő testén, s te megfigyelhetted volna minden részletet? Ha nem mész oda kivont kardoddal önzetlen őrnek a szemérem kapujához, a kezedet dugdosni meg mi?!

Még volt egy órahosszad a szállodahasználatból, s te elpazaroltad az időt. Lemehetnél gyorsan valakiért, valaki mindig van, elővakarhatnál a tárcából még valami aranyékszert „születésnapot” tartani, de közben besüt a nap, és ellenfényben hülyén ülni olyan frankó.

Lesben

S ha öllelek még titokban
Magam vagyok csak karomban

S ha rád tapasztom szoros szám
Mért fuldokolsz, édes lány

S ha széttéphetsz, ha haraphatsz
Tüzet jéglékre nem rakhatsz

S ha fájdítod hű szívemet
Ne kérd számon erőnyemet

S szemed vörös: könnyed árad
Ömlő cseppje zord virradat

S ha hozzám húzódsz, s feltüzelsz
Égető szemmel meddig versz

S ha a torkom száraz járat
Mért fúrod belé a szádat

S ha szerelmünk hideg verem
Miért szülsz meg új gyermekem

S bár a lelkem belereszket:
Sután veted a keresztet

S ha még leborulok térden
Vállam tiprod s szállsz az égen

S ha tenger leszek, habtestem
Mért apadjon: tán vesztettem?!

S ha még szólalnék dadogva
Mért áll a szív, ha dobogna

S ha lengeted fehér fátylad
Sorsodat mondd, mért sirattad

S ha csábítanak sötét poklok
Lángjaikkal takarózok

S ha a sátán hurcol hátán
Akkor is irigykedsz, drágám

S ha magamat nem menthetem
S ha por leszek, miből lettem

S ha virág nyílik testemen
Kell-e akkor is engednem?

Fény a párán

Szent, szerelmem szép és szertelen
Vágy, arcomba símulsz épp' testemen
Lélek, ráncok nélkül hív az élet
Kemény, táguló erek, veled élek

Tavaszz tárul, a fény vakító forrása
Fagy hull szívemről, leülsz nyoszolyámra
Temettünk eleget, fakó létünk hajnalra vár
Mennyből süt rám a Nappal a bolygó szemsugár

-sírom, visszavárom eltévedt, árva könnyedet
A forró záport, az ömlő láthatárt: szeresd szívemet
Néma könnyet ejtek én is, könnyűt, ledéret
Hogy feledjem a magányt, a szívben a hús jeget

A virágok buja illatát keresem, nem a bús temetőket
A végtelent, hol szabad szárnyán repdes a képzelet
Vágyadból belém csordul az utolsó csupor szeretet.

Enyém

Formálja alakom a lelkem
Közepén te vagy az egyetlen
Színekben pompázó gazdagság
Csókokkal éledő szabadság

Arámat áhítom szüntelen
Jövőmet örömmel ölelem
Hajadon angyalok áldjatok
Pompázó szerelmet adjatok

Régi csók nem kell már, hazug bók
Holtakból nem lesznek halandók
Új hittel csattan ki szerelmem
Imámban szűz nőmet keresem

Kék testét, tisztát, mint az égbolt
Feledni sorsomat, mely vad volt
Nyoszolyát, repítsen mennyekbe
Karjaid fond rá a testemre

Dobd le a mezt, s legyél esztelen
Felforró véredben védtelen
Érj a csúcsra ösztönöd hegyén
S leomló tested legyen enyém

Az én szívem...

A szívem bezárta kapuját
Már nincs senki, kit beengedjen
Magával tereli magányát
Erdőkön, sírokon, gyepeken

A szívem nem enged nekem sem
Ujjával befelé indult el
Ahová mutat, *örök* a mélyben
A szívem többé már nem felel

A szívem úgy szeret, mint senki
De elhagy, s nem hagy vele menni
Szívemben, rég' fénylő lét, vér sincs

Nincs sóhaj, búcsú, *hurrá, órvás*
Csak egy lehalkított dobbanás
Kézemben emlékebe' ősz hajtincs

Az én kis szívem...

A szívem kitárja ajtaját
A magány sötét s kegyetlen volt
Halálvágatában a Styxen át
Visszajött, csak egy percre volt holt

Él a szerelem, szeretet-láz ráz
Égő hitemen nem fog halál
Életemre hű szempár vigyáz
Ágyamnál dobogó szívem áll

Valaki dobog a szívemen
Valaki, most már csak *egyetlen*
Ezer helyén egy piheg értem

Magában tartja hűlt szívemet
Keze ad ezután meleget
Fény ereszkedik a sötétben

Várj még

Százsínű könnyed zuhog a bús esőbe
Százszorszép szivárvány száll fel a felhőre
Issza könnyed cseppjeit, táplálja fényes íveit
Elfagy zápor sírásod, elmúlnak árva éveid

Messze tűnik a határ, alábuknak a vitorlák
A tenger peremén látom törékeny alakját
Keresi a Napot, kúszik fel a zárt ég felé
Odaveti magát a bomló szivárvány elé

Szelíd a szép, szétszórja mindenét a virág
Bújik a bukott világ, a vad békéért kiált
Szívekből szőtt szeretet, kétségem elkergetem
Szétnyíló szirmokban lesz örökös menhelyem

Örök szerelem

Engem látnak a halottak
Kíváncsi szemmel figyelnek
S nekem, a csend vándorának
Fényszótt szőnyeget terítnek

Kissé bús lett a mosolyuk
De lelkük fehéren ragyog
S ha majd véget ér rabságuk
Ők lesznek az új angyalok

Nincs félelem, az est békés
És most már az élet sem fáj
Nem kínoz részeg ébredés

Zűr, szorítás a szív táján
Csak a szerelem! Hiányzol!
Fáj, hogy sárban, sírban nyugszol

Csóró kóró

A szerelem az oka mindennek. Ezt jól tudjuk.
Szárnyon járó – végzet.
Az egeket ostromló hit – hazugsággá omlik össze.
A legjobb orvosság – amelyetől aztán gyötrődni fogsz.
Hullámszik a lelked – hogy léket kapj a zavaros-habos-poshadt vízen.
A végtelenbe törsz a szárnyaiddal – amelyeket az ágytollból tépdestél ki.
Felforrósodsz – a jégcsap is gőz volt egyszer; az ajkadról is jég lóg.
Vad örömekben úsztál, tényleg, úsztál a nedvben – s most épp elszáradsz, csóró kóró.
Érzelmeket kristálynak hitted – őrzöngj csak, zavarodott elme, ez lett a te világod.
Gyermekekre vágytál, kacajra, gödröcskékre az arcokon – most áshatod saját gödrödöt, kacagj.
Te, gyönyör kiválasztott kedvence – milyen szánalmas most, hogy négylábon mászol ki a borból.
Tejálmot aludtál kedvesed ölén a vágyak végeztével – most savanyodott túró potyog belőled.
Szép szerelmed élő istenszobor volt neked – most utcaköveket hajigálsz az ablakának.
Feláldoztad volna mindenedet érte – mid maradt a gatyádon kívül?
Zeuszként uralkodtál nőd fölött, Éroszt éltetted – szent kis trónusodra most hasmenés tapaszt.
Barátaid dicsőséged zengedezték szerelmed láttán – szerelmed most alattuk liheg.
Hetykén nézted a jövőt – elment hát szegény.
Forró szerelmed visszaáramlott feléd nőd minden ajkáról – ő most a fogát mossa teljes erővel.
Öntözted őt naponta többször is – vized egyszer s mindenkorra kiapadt; ő más slagját szorítja.
Szeretődben önmagadat láttad, s feléd ő szórt fényt – rúgj nagyot az összetört tükörcserépbe.
Úgy fáj minden perc, mikor nem volt melletted – most aztán tekereghetsz az úrben szabadon.
Paripáitokat ha a gyönyör felé űztétek, vitt a végtelen – a bús ló most megy a vágóhídra, önként.
Fekhelyed mily édes volt, élvezetek paradicsoma – szaros lepedődet ki mossa ki egyszer még?
Nőd dédelgetett, rajtad pihegett vágya csendesülésével – fáradtan próbálgatod magadon kezedet.
Nyergedben ült, vad vágója győzni vitte mindig – jaj a legyőzötteknek.
Utódod sarjadását vágytad, s ő mímelte e jövőt – mígnem magvad rögvest csatornatöltelék lett.

Így hát:

Irgalmazz, jó jövőm, bocsásd meg vétkeket
Sorsom, bár csaltalak, őrizd meg türelmed
Csüggeted lelkem, elferdült életem
Halljátok szavam, felcsendül énekem:

Forró friss csókot minden ifjú lánynak
Újra hódolok testük illatának
Titkukra vágyom, ölükben vígságra
Vénuszdomb árnyán békés elmúlásra

Hajtsd le fejedet, mátkám, az arcomba
Huszonöt éved csókjaim lopdossa
Hófehér hűség, szerető asszonyok
Rengő csípőtök hevén megszakadok

S bár megfulladtam, százszor elvéreztem
S az életnek sokszor búcsút integettem
Mindig megérkeztek az új lányrajok
Kiknek testében szerelmet csiszolok

Választás előtt

Kínozhat a sors, küldhet száz csapást
Becsaphat jövőd s sok más hazug szó
Fagyhatsz magadba egy életen át –
Ha rám tekintesz, légy álmodozó

Eltűnnek mások, te húgom maradsz
Karodban ifjan, mint gyermekkorom
Játszom a vitézt, csak el ne szalassz
Simítson kezed fáradt arcomon

Maradj olyanak, amilyen voltál
Szeress úgy, szeress, ahogy csak te tudsz
Legyek középen minden gondodnál

S így hozzám mindenholnan visszafutsz
Feszítsük a húrt, gyönyörűen zeng
Csak el ne szakíts valamit itt bent...

Uram

Uram, ki adtál aromát a boromba, erőt a kenyérbe
Látomást, hogy élek majd, mint a tölgy, méltóságban
Esélyt, hogy felszállok, ha vágyom, a Göncölszekérre
És most még száz évig úszhassak az örökifjú folyóban

Aranyat fonsz fejemre, vállamra szivárványt terítesz
Ki nem sajnálsz tőlem a bűnt sem, habzsolni hagytál
Ha majd kongatod az időt, és nappal sötétben felejtesz
S nem enyhíted szomjamat: ne hagyj bókolni a halálnál

Végtelen szeretők

Zenét harsog a forró test
Ölünkben vad érzés búvik
Szemedbe ősbujaság fest
Gyémántizzást. Szeress... kicsit.

Napod közepében élek
Messze mögöttem a Földem
S ha majd elhagyatva égek
Akkor is szeress még engem

Ha hamuként fűj el a szél
És már csak az éj csókol meg
Ha korom maradt a remény

Hogy nem hálnak a szerelmek
Emeld magasra csecsemőm
Hogy átlásson rám a jövőn

Csillagképem

Szekerek csattognak, paripák harsognak a Tejút csapásán
Látod-e fényüket apáinknak a fellobbanó gömbvillámnál
Hallod-e szívük félelmetes dobbanását az egek robajánál
Leszállnának hozzád halkán, ha értük egy szóra megállnál

Távoli morajok, nyugtalan sóhajok, száguldó seregek
Nézem az eget, az elementeket, s a könnyem esőként pereg
Hány leszúrt szív, mennyi csonka kéz, szájak, miket széttéptek
S a vesztesek a győztesekkel ott is újra halálosan megküzenek

Mert az örök nyugalom a tét a léttelen végtelenben
A dicsőség, a gyerekek vágya az apák jó híréért
A véresen lehunyt Nap friss fénye az új reggelekben

A szó, melyet kimondatlanul is mindenki rögtön megért
Nincs pokol e földi után, csak a harcmezőt váltod fel
Csillagképemben felragyog, mi itt nem lehettél, ember

Életjel a gyászbeszédben

Szépen, sorban, nyugodtan pihennek a virágok a vázában. Előkelő hely, herendi. Mosolyognak, pihegnek, és...

És levegő után kapkodnának. Hiába. Előkelő módon élnek ugyan, jó itt minden e védett helyen, de elvágta a torkukat. Lehet, hogy jobb volt régen a mezőn, még vadon, kiszáradás-közelben, de új életre készen minden tavasszal? Eltiportan, de szabadon.

Vizet cserélnek rajtuk minden nap. Mint a szentelt víz a halott arcán. Hideg, finom, finomkódó.

Jobb lenne lázasan, kettétörten, lógó béllel, jobb volna csepelesen és kudarcot vallva minden vacak, életképtelen bimbóval, kínlódni a jeges, esőverte létben és a hó alá törten. Gyönyörű, panorámás világ látszik innen a második emelet kupolaterméből, nagyon szép a nő, mindig megsimogatja a fejünket, nevet is ad nekünk, s közben kedvesen nevet ránk, fáj a szíve majd, ha ki kell dobnunk minket, s majd akkor is ránk lehel még egy csókot. Így mesélik az elődök. A mese szájáról szájra száll a szemétben... *Jobb lenne.*

Így most nem jó. Persze jobb, mint mikor a múltkor – máshol – a testvéremet egy zajos nő a részeg férj arcába vágta, vidd vissza a kurvádhoz, és aztán megtaposta. Ha már levágják a fejed, nem mindegy, hogy XVI. Lajos vagy-e a guillotine alatt, vagy nő Pakisztánban, aki megcsalta a férjét,

s a törzs döntött. Hogy Diana hercegnő vett-e a kezébe, vagy tömegsírra helyeznek Csecsenföldön. De levágják.

Hajnalban, mikor ébredsz, mikor új erőket sejtessz, tévhitedben azt reméled, megújul minden. Csakhogy a gyökered belerohadt már a földbe, a te aranyos, kedves, erős, szerető távoli gyökered. Apád-testvéred-anyád-férjed. Nélkük lóg a fejed, sírva éled meg a reggelt. Éled? Potty. Ez egy szírom volt, az első. Mint mikor a lányok elveszítik a sajátjukat. Vérzik a szíved, véreznek ők is. Te vagy most a legszebb és legszomorúbb lány. Potty. Még egy. Kezd kilátszani a vállad. Jön majd a melled, a derekad, csupasz lesz a szemérméd, a combod, a lábszárad. Szárad minden levágott fejjel.

A mezőn, a mezőn. Hajladoxni a szélben, kacéran. Nőni az egekig. Ameddig a fák persze hogy nem tudnak. Sikítani az örömtől. És sikoltozni, ha a kés jön. Meg se vénülhetél. Pedig hogy vágtyál a tisztességes agg korra, mikor rájöttél, hogy a virág világa se örök. Legalább öreg lehess. Nem lehetél szépen ráncos, halk, simogató. Nem hajthattál újat, gyermeket. Ifjonti hévvel készültél nagy szerelmeskedésekre, s most egy torzó üli gyászát. Potty.

(És miközben vége lassan mindennek, az élet titokzatos ösvényein elindul valami, amit egy mártír virág nem is sejt-

het, egy tudós se. Sejtek készülnek új életre. Ott maradtak a földben, a kitépett szálak és gyökérdarabok cafatjaiban titkosan rejtőzködnek a sejtek. Nem adják fel, újra kezdődik hamarosan minden. Csak még egy év, talán száz.

Széthordhatják a földet, talicskázhatják, dobálhatják, a sejtek elmennek, megbújva, mint a szegénylegények, ellopóznak mindenhová, túl az időn, benne a térben. Titkon csokolóznak egymással, átölelik a másik vállát, csak titkon, nehogy idő előtt, rossz helyen és rossz időben nőjenek megint. Tavasszal és hajnalban különösen mélyre vonulnak, egyszer már becsapták őket a késsel. El kell rejtőzni, az erdők mélyén, a pici patakok felé kell venni az irányt, nem baj, ha hideg és árnyék van: ott lehet megtanulni jól élni. Szabadon, keményen, sokáig.

Néha lázban égnek, éhen halnak, gyulladt szemmel és tüdővel, újra és újra legázolt lábbal és hittel – de mennek, bújnak a sötétben, a zugokban. Keresik az örök életet, soha nem látott helyeken, soha nem élt életet. Az a biztos, oda nem jön az ember és a kés.

Sínek talpfái alatt. Szurdokokban. Elhagyott temetőben, főleg a gazos sírok környékén.

Ott lesz egyszer gyönyörű, soha nem látott virág, soha meg nem élt világ.

Lerázzák majd az évszázadokat. A havat, a jeget, a múlt, a megalkuvó múlt árnyékát. Számúzik a tél önkényét, a megalázó gyötrelmeket. De emlékeznek az útra, s az úton túlra is, amelyen eddig eljutottak. Töviseiket, melyeket a tüskés bozótok évszázadaiban tanultak meg kifejleszteni, most nagyobbra növelik. Aki hozzájuk ér, azt megsúrtják, ha kell, felnyársalják.

Nem eladó a szabad lét. Nem kell ház, udvar, tiszta nő, csábító becenév.

Visszahúzzuk a fejünket újra, ha kell, akár ezer évig.

Kibírjuk a jégkorszakot, csak mi bírjuk ki. Ezt tettük szép anyáink – levágott fejű szép őseink – váza-halála óta mindig.

Meghalunk a mezőn, ha kell.

Egyenek meg az őzek, ha kell.

Legyünk földtrágya, új humusz, ha kell.

De a fejünket nem hajtjuk kés alá.

Árva tisztaságunkat, testünk illatát nem adjuk.

Szenvedünk egész életünkben, de még egyszer nem halunk meg.

Nem leszünk rózsza, csak vad kóró, ha csak azt lehet.)

Ezt tutogta a pottyok közben valami ismeretlen hang, valami sejtfele a gyönyörű virágok lassan megsüketülő fülébe. S akkor valamelyik felemelte a levágott fejét.

Mindenszentek-kor

Nagyapám szépen nő. Talán nagyobb lesz, mint éltemben, amikor csak nekünk volt nagy, amúgy nem ütötte meg a 160 centit, valahogy mégis hős katona – négy év után már tizedes – volt az első világháborúban, a másodikat meg nem ő robbantotta ki. Galícia, Isonzó, a muszka hadifogság – ezeket a különbségeket kívülről fűjtam picikoromban; nem is tudtam, mit. Nagyapám meghaladja önmagát néhány éven belül. Már most is vidáman, hangos szóval, virággal kezében üzen. Főleg virággal, tavaszi újrachajítás után egész évben. Oly nagy bokor lesz, nem is gondolta. Igaz, anyámék gondját viselik. Mi lesz, ha már nem?

Nagyapám megszokta a föld mélyebben fekvő szagát Isonzó szikláinál. Föld és szikla, sokáig ásták, mire beásták magukat. Most szereti ezt a földet, a sajátja, homok. Alföldi isten ez a föld.

Már nincs 160 centi.

Viszont gyönyörű virág nő ki belőle. Nagyapám szája széle – mindig csibuk lógott benne, még azok után is, hogy ettől ott bőrrákot kapott – táplálja a virágot, tenyere az örökzöld cserje tövét simogatja, s a hasára vette a nagy bokrot. Így nővekednek már vagy húsz éve.

Ha az ember megáll mellettük – akkor is, ha nem hívó –, hinni kezd az örökkévalóságban. Ha hindu hívő, akkor az újjá-

születésben. Nagyapám ugyan soha nem hallott a reinkarnációról – csöndös, békés ember volt, nem voltak nagy vágyai –, nem is szerette volna, ha ilyen ésszerűtlen dolgokkal babrálják a nyugalmát. A téhennek hitt, a hajnali fejésnek, a kapának, a kaszának, nagyanyámnak már kevésbé, őt mindig megdűnnyögte, ha Istenkéről nyögdécselt. Persze nem is dűnnyögött, még azt se.

Most azonban reinkarnál. Melegíti a virág fagyott gyökerét a tél végén; megfogja keze formálta csajkájában az alácsorgó esőt, álljon meg, innen már felfelé az út, az örökön Nap felé. Asszimilál az öreg.

Júniusban, a születésnapom tiszteletére virágba borítja a sírját. *Unokáink leborulnak* – leborulnak, hé! –, mondaná, ha ismerte volna a verseket és a felkiáltójelet. Észre se veszi, milyen ritkán járok hozzá, soha nem foglalkozott azzal, más mit csinál, úgy volt vele, biztosan jó az. Pedig a demokrácia szó se esett ki soha a száján, nem is volt benne.

Tehát: kivirágzik nagyapám a születésnapomra. Én legalábbis ilyennek látom. Leporolja a földet magáról, előveszi a szép fekete lajbit, amit nagyon kímél amúgy; a fekete csizmát, amit már hatvan éve hord ünnepekkor; és – persze – fehér az ing. Fölkel, szétnéz, a seprővel gyorsan rendet teremt a sír körül, akár van miért, akár nincs; a bokor leveleit megsimogatja,

elrendezi, összekuszálta a szél; a tarackot nem kapálja, hanem a saját kezeivel húzigálja ki, különben újra nőne végtelen és telhetetlen gyökeréről – azt hiszem, nagyapám legősbibb ellenése nem a talján volt, nem is a muszka, hanem a tarack. Most legalábbis ezt irtja.

Büszke arra, hogy virág lett belőle, vénségemre, mondja. Ezt sose gondolta volna, egyszerű ember volt ő, mint mondtam, nem voltak nagy vágyai. De hogy virág legyek? Kicsikém – mondta nekem; én aztán később a nőimnek, ugyanezt. *Kicsikém*. Mit adott volna a nagyanyám egy ilyen szóért. De asszonynak nem jár a dicséret. Asszonynak hűség jár. Meg a szája. Ezt nem a nagyapám mondta, ezt én.

Ilyenkor, mindenszentekkor nagyapám soha nem jön fel. Nem szíveli az ünneplést. Soha nem volt benne része, mért éppen most. Már.

De ha majd elmegyünk, feljön, megcsókolja a lábunk nyomát, elrendezi a virágainkat, hogy ne takarják egymást, hogy tudja mindegyikről, ki hozta. Érdekes, most is milyen keveset beszél? Mindig így volt, inkább mosolygott csak. Mikor téessítették, körül és belül közel hetvenéves volt – azzal ijesztgették, hogy a kályhával melegítik fel, ráültetik, mint Jani bácsit a szomszéd tanyában –, de mivel nem volt duhaj ember, hajlott a szóra, mosolygott, aláírt mindent – majd otthagya az egész

jajt, bejött a városba lakni. Hozta két tehenét; Virág, Cukor. Akkor is mosolygott. Negyvennyolc kilósan. Csizmában, sár nélkül.

Így november elejére abbahagyja a vegetációt. Rövidek a napalok, hosszú az éj, inkább kukoricát kezd morzsolni, betakarja a szőlőt, kiszedi a száraz kukoricaszárát és belerúg a közeledő télbe, mert majd fázni fog, és lesz, hogy nem tud kimeni hajnalban a tehenekhez a nagy hó miatt. Kimegy azért.

Ritkán jön fel, inkább mi megyünk le hozzá, mostanában még csak elszórtan, aztán eljön majd az az idő is, amikor tömegesebben, kart karba öltve, a család különböző tagjai elindulnak nagyapám földön túli, illetve hát földön inneni, lenti virágoskertjébe kapálni, virágformát öltetni.

Egymagában sose szerette. Mi, unokái nyolcévesen beléptünk a kapálás szentélyébe, önként: szorgalmáért. Az öröme a rügyek láttán, a nyíló életet simogató keze, maga a nyíló élet is tetszett a májusi földeken. Ő volt a kapa művésze, kilencvenkét éves korában is láttam még a homokon a tarack elleni harcban.

Most inkább virágot nevel, önzetlenül, rendületlenül, télen gyűjti az erejét, tavasszal-nyáron kiontja, s november elsején halkan azt mondja: *Kicsikém*. Újabban nőmtől hallom. Jól esik, de meg kell szoknom.

Megtaláltam békés otthonom

Házam a méztől kicsordul, tele szeretettel minden kaptár
Méhecske füttyög kicsit furcsa akcentussal, nyaldossa virágát
Nőm nyaka ível a fényben, haján táncot jár a sudár napsugár-fényár
S szemében kacér villanással jelzi, kérés nélkül adja nekem az éj szakát

Házam nemrég rom volt még, üszkei közt kóró s a kórón vad darazsak rajban
Fekete volt az ég, sáros a föld, s nem volt földim, ki kérdezte volna: jó *így* lenni?
A titkok rejtélyes tudója, egy elkényeztető anyaméh egyszer szétnézett unalmában
S házamba küldte kirajzó méheit, mártsanak bele nyíló női szirmok mézébe fürödni

Most várom egy új szív dobbanását, *én* nem hallom még, de az anyai ösztön tudja rég
Hogy teli van a csupor, s csak a száj hiányzik, hogy gőgicsélve kérje a virág folyékony levét
Megszületve fehérbe borítsa a világot, hó s dermedtség után a kelyhet, nyíló fehéren, s ég az ég

Hogy fölöttünk aranszökecséget lássunk, a Nap kacagó lányait, csókjuk életre keltő vidám leheletét
Hogy szeressem a varázst, ha hazug is, hogy imádjam a hőt, ha a kék hideg is lesz majd úgyis egyszer
Hogy a határban, a válaszütnál, hol Krisztus pléhből is irányít – kérjem: mást tisztelj, Uram, a kereszttel!

Igazán szeretlek

Átsuttogtál hozzám záporozó könnyeden
Az ajkad nem nyílt ki, csak intett énnekem
Tudtad, hogy ezt így soha nem szerettem
De áthajlok hozzád, túl a szemedben
Vigyázva, meg ne sérüljön életem
Szívedből felszáradó könnycseppeden

Képet kérek, szépet, arcképet
Egy fordulatot, a mozdulatod, ha érted
Mutasd meg a másik feled
Az én arcomat kérlek ne lesd
Hagy láthassam, jobban melyik szeret
Melyik adja ki nekem testlelkedet
Az-e, amely bölcsen behunyt szemmel ad vágyjelet
Vagy az, amelyik kacéran nagy szemembe nevet

Veled újra mellém lép az élet
Te nem szólsz hozzá? – kérdeznék
Véget érek nélküled, szó nélkül

Ha végignézed
Hogy az ágyadon
Hogyan nyúlok ki
érted.
Benyúlhat a lelkembe is
kis kezed
mutató ujjával
az újdonsággal
hogy mégis van hűség
átszorítod a nyakam
szűkül az artériám
mindkét szemed patakzik
könnyed nevetés
nem tudtam, hogy
ez volt az utolsó búcsú
a legutolsó a sokezer
után.

Ha te sírsz, az az én sírom

*A szerző és az élet: az út pora, egy kis cigánylány, amikor az elveszett cipő meg- és a lábra kerül,
és az élet megy tovább – jelenetek a Bánságban*

Petőfi Sándor: Magyar vagyok

Magyar vagyok. Legszebb ország hazám
Az öt világrész nagy területén.
Egy kis világ maga. Nincs annyi szám,
Ahány a szépség gazdag kebelén.
Van rajta bérc, amely tekintetet vét
A Kaszpi-tenger habjain is túl,
És rónasága, mintha a föld végét
Keresné, olyan messze-messze nyúl.

Magyar vagyok. Természetem komoly,
Mint hegedűink első hangjai;
Ajkamra fel-felröppen a mosoly,
De nevetésem ritkán hallani.
Ha az öröm legjobban festi képem:
Magas kedvemben sírva fakadok;
De arcom víg a bánat idejében,
Mert nem akarom, hogy sajnáljatok.

Magyar vagyok. Büszkén tekintek át
A multnak tengerén, ahol szemem
Egekbe nyúló kősziklákat lát,
Nagy tetteidet, bajnok nemzetem.
Európa színpadán mi is játszottunk,
S mienk nem volt a legkisebb szerep;
Ugy rettegé a föld kirántott kardunk,
Mint a villámot éjjel a gyerek.

Magyar vagyok. Mi mostan a magyar?
Holt dicsőség halvány kísértete;
Föl-föltünik s lebúvik nagy hamar
– Ha vert az óra – odva mélyibe.
Hogy hallgatunk! a második szomszédig
Alig hogy küldjük életünk nesztét.
S saját testvérink, kik reánk készítik
A gyász s gyalázat fekete mezét.

Magyar vagyok. S arcom szégyenben ég,
Szégyenlenem kell, hogy magyar vagyok!
Itt minálunk nem is hajnallik még,
Holott máshol már a nap úgy ragyog.
De semmi kincsért s hírért a világon
El nem hagynám én szülőföldemet,
Mert szeretem, hőn szeretem, imádom
Gyalázatában is nemzetemet!

(Pest, 1847. február)

Ismét Vereckénél

Fejetlen ország, akasztott szegénylegény az erdő sivár szegélyén
S a völgyekbe a tavasz vége sarat és vért lök le, anyja, ne szülj
Lent a templom üszkös tornyán német zsoldos vasának hegyén
Halállal lakozott fekete magyar tetem, a pólyában síri csend, rém ül

Száz, talán kétszáz rongy, s hogy megálljon a földön, benne az embere
Köhögős, ködös hajnal, a lelkek mogorván lebegnek, a test elfonnyadt
Ló alig, megette az aszály, a rovar, s a földönfutóknak éhes serege
Thököly után a kurucból, a rikoltó hajrából csak a bú, a szégyen maradt

Mennydörgő kiáltással várnák, de morgás se lesz abból: *úgyse, úgyse jó!*
Csonka ország, halott nádorok, bánok, fejedelmek élete se lett itt elég!
Óvatosan, épp' előttük, kétszáz rongy fájdalmán lassan szétnyílik az erdő
Hogy nagyságos uruk láttán mégis, könnyesen térdre hulljon a szegénység

Ruszin fojtja magába boldog sikolyát, szava most is csak a szemében él
Kopott hadnagy, homlokán vérfolt, amott apja s fia, Árvától követték
A nagyságos fejedelem kósza hírét. Koszos kötés egy bujdosó mellén:
Egy vágya volt, az sem igaz tán, csak azért élne, hogy itthon megöleljék.

Munkács fia szemében könny, hangja elakadt, a lova megfordulni készül
– mint az énekes kismadár, ha anyja elhagyja, s korán bukik le fészkeéből
menne inkább vissza az elhagyott mélybe? Vagy zuhanjon ki védtelenül? –
Esze Tamás ragadja meg, *előre nagyuram*, s remény villan a kardja éléről

Fejedelem? – csak egy kis csillag, kit vesztére vág, vet a végtelen s a végzet
Világba űzött ifjú, apja, anyja halott, a vesztőhely nyirkosan nyúlkál utána
„*Uram! Ezért hívtál haza? Mi pirkad Vereckén? – itt csak kasza s kapa éled*”
Nem hallja az anyanyelvén halkán repeső szót: „*Nézd, Ilona naccság’ vonása!*”

Gyöngén kezd a hajnal, méricskél a nap, kire vessen fényt első sugára
Lassan egybeolvad kétszáz rongyos s a menekülő, hazátlan, árva vezér
S a pirkadatban, lassan emelgetve fejét néz a nép az ő bátor kis urára
Az ingek alól, a kések után előkerül az utolsó szelet, kettéosztott kenyér

(Levente, Előd, Botond és Etele fiamnak)

Haza szerelem

Én szeretem a könnyeket a sós földeken
A zokogó esőcseppeket, ha élni kell
Az elfutó bátorságot is, ha ölne félelem
Égésedet, melyet csak kihűlve értem el

Én szeretem a szótlan és gyűrött arcokat
A nagyapákat, az elmotyogott álmokat
A kisfiúkat, ha énekelnek kuruc harcokat
Téged, ha magadra húzod kihűlt ágyamat

Én szeretem a szájról szájra szálló népemet
A mesét, hogy Csaba, a királyfi nem halt még meg
Bolyongó vénlegényeket kaszával, karddal, kötélén
S kitárt karod, mikor a testem pora száguld a szélben

Én szeretem a hüppögő árvákat, kiknek nem jutott sors
Az elhagyott anyákat: zokogásuk könnye életet mos
A becsapott szeretőket, mert szemük fénye reményt hoz
Tudom, múltam minden taszítása, a bukásom hozzád vonz –

*

Szerettem az áldott életet, most már csillagokból vagyok
Szelekkel szállnak hozzám bukott sorsok s új hódolatok
Megperzseltén éltem, s most szelíd lélekkel gyászolok
Hontalan úr lettem hazám, benned lent most is dobogok

Kuruc vagyok

Kuruc vagyok, kis kun kuruc, kevély
Ütök kettőt, s még csak nem is szóltam én
Duplán magyar, okos fokos jóura
Kötelet vetek minden gaz pandúrra

Lázadó, nyergem az ágyam, párnám a hó
Szélvésszel vágtaázom, párom a pejesikó
Véremben a kell: ölk, és néha felnégyeltetnek
S büszke némán nézem véznára száradt testemet

És sebaj, sok még itt a szegény, a bús legény
Rabságban vagy akasztottan – termetünk csontkemény
Csillagunk ha lehull, kihunyó szemünkben fény, daccal
Végzünk az árulókkal, nincs béke az idegen labanccal

Vérpadra, ki köztünk ebadta fajta, kardot hazára ránt
Gyáván fut Lajtán túl, magyarként éltetve bécsi királyt
Lovunkkal itatjuk vérét, kutyáink marják szét az árulót
Ajkára forrasztjuk minden bitangnak a hitszegő szót

Kuruc leszek mindig, kiskun fajta
Vesztes, győztes? – A bátorság apja
Hatalmas, mint árnyék a felkelő napon
Végtelen, mint csillag nyári égboltokon
Nagyanyám teje kiskun, kuruc volt az apám
Nyolcszáz év homokján koszorúz meg babám

Kiskun ámen

Kétezeregy év, álom és valóság jár
Gazdag szegényekként élünk Félegyházán
Vagyunk börtönükből szabadult sasok lelke
S lent két tehén mögött baktat az eke

Dajkám dala elszállt? ? – nem volt dajkám s dalom
Vödörrel hordtam a télvízet tavaszon
Kiskun székhely, városom zsenik bölcsője
S Segesvár földjénél elnémult költője

Ahogy a csillag megy az égen, úgy, úgy csak
Dolgozni szép lassan, hé, paraszt, kiskun vagy
Ahogy a tarack szívja földed éhesre
Úgy maradsz tanyádon életed bérese

Tedd fejed földedre, hallgasd dobbanását
Gyermeki szíveddel a nagy harang zúgását
Képzeld, tiéd az ország, te vagy a gondnoka
Kapáddal életet lehelsz a homokba

Harminc ük- s nagyapa útja vezet hozzád
Szik, búza, nád, marha, múlt, család
Az életfa csúcsán te vagy a nyíló rügy
Vidd világgá hírünk: a becsület ősi üg

Hívság és gazdagság messze elkerülnek
Lányaink sorsába rémálmok vegyülnek
Fiaink sasszeme az eget kémleli
A zordon Kárpátokból megjön-e Petőfi

Tengersík vidék, tengernyi báj és bánat
Szívedből ne váltsd le anyádat s hazádat
Kettős szorításban erőlteted tested
Téged megverhetnek, a gyengét megmented

Ballag a négy ökör, rajtunk barázdát húz
Csillagszemű lányok testén nyílik a blúz
Hazudunk, legények, tagadjuk vágyukat
S kezünkben az eke vég nélkül bólogat

Így fénylünk, szegény fej kódorog fej mellett
Mióta Kun László sátrunkban fétrengett
Király nép lehettünk, nádasok farkasa
S ellopta bárányunk megye ordasa

Semmit sem változott, csak elment nyolcszáz év
Szárnyunk nyeste pandúr, csendőr, s a párt is még
Nem adtak semmit, csak vettek, mit vetettünk
Ám cserebogárból sok versnyit ehettünk

És jó ez így nagyon! Bor, lány, rigmus, ének
Elhisszük, az álom néha tetterre ébred
És hogy ki ne hűljön, szánkat zárva tartjuk
Mert mi nem csak magyar, isa kiskun vagymuk

Az élet nálunk kétszer kél fel, két rajta!
S a vak halál is látja, örökélő fajta
Marokra fogjuk hát két tehenünk tőgyét
S szántva felszarvazzuk új nőcskénk legényét

Itt most ámen.

Kiskun rege

A homok húz, reccsensz mindig lefele
Fájó gerinced mondja: nincs arra semmise
Neked.

Nincs ajándék, csak akarat.
Nincs alom, mi másoktól rád maradt
Nincs márványvakolat az arcod fölött
Nincs semmi szín, csak amit a Nap süttött
Kérges a tenyered, s amit adnak, bármikor elvesztheted
Nincs hét krajcárod, elitták, elsirattatták már mások veled
Nincs sima, fényes homlokod
A redőket rád süttötték karmos akarnokok

De a szemed. Kicsit ferdén, félédesen, félszegen rám nevet:
A senkiföldjéről jött, erős kezű, csillagszemű kiskun mindig veled

Így, így

Kisgyerek kerekedik a gáton. Jobb lábát a váz alatt átdugja a jobb kerékre, az egyensúly emitt marad főleg, a baloldalon. Amoda nagy erővel kell áttaposni, átvinni az egyensúlyból. Az apja bringája, a nagyapjáé volt, most az övé. A felkötözött liba gyönyörködik a tájban, inkább persze a talajban, lóg a feje szegénynek. Emiatt néha nagyot gágog. A gyerek kacag, tapossa a pedált, a libáért sok pénzt kapnak, őszre lesz majd neki is iskolatáskája. Őszre minden megváltozik, iskolába jár majd, mindenki megláthatja, hogyan tud olvasni. Őszre más mércével mérnek, ott nem vacak 19 kiló lesz az ő sulisúlya. Őszre őszintébb lesz az élet.

A liba lihegett egy kicsit, most már a gyerek is, iszonyúan tűzött a nap és még hátra volt 6 kilométer a felvásárlókig. Libamáj lesz a gágogásból. Ettől kicsit szomorú lett, ő legeltette húsvét óta minden reggel, míg tömni nem kezdték. Lesz még másik tíz, karikázhat eleget, ez most a táska miatt lett sürgős. Azért a holdfénynél iskoláskorában is fog majd olvasni, mikor nem látják. Ha észreveszik, hogy kiszökött, büntetésből imádkozni kell még egyet.

A talpa már kezdett fájni a pedálon, ez meglepte, mert egyébként nagyon szeretett mezítláb. A bringa minden ütemváltásnál ide-oda himbálózott, de biztosan haladt. Gá, gá. Jól megvoltak ketten, mint mindig a kora reggeleken. Most eszébe jutott, hogy talán mégse vele kellett volna vágásra küldeni a libáját, de nem ám, kispajtása volt ez, akkor is, ha annyiszor meglopta a búzatáblát. A szomszéd búzatábláját persze, a mienkre vigyáztunk.

Az édes volt az oka mindennek. Kitalálta, hogy ő, a fia akkor lesz büszke mindenére, akkor vigyáz rá, ha maga keresi meg. Ez igaz lehet. Ezért nem vérzik most annyira a szíve a gágogósért. Majd gondol rá mindig, ha bepakolja a táskát hajnalban. Ez a liba ajándéka a sok potya kalászáért. Amiért nem vágott oda a pálcával. A liba csendesen, egyetértően hallgatott, ráérősen is. Gá.

A gát persze igen egyszerű gát, nincs erre folyó, még patak se. Az országút mellett fut, az árkon túl, egy picikét magasabban a rétnél, hogy a víz ne öntse el, lehessen rajta mindig hajtani. Nagyon szűk, a felnőtt bringával, a váz alatt csám-

pázva igen nehéz tartani az arasznál is szűkebb ösvényt. Miska felhajtott az útra. Soha nem tette még, de a táska tudatában, meg a holdfényes olvasások élményével úgy érezte: kinőtt ő már a gyerekkorból.

A makadámút más világot teremtett. Nagy lendületet kapott az élménytől. Nem kellett görcsösen tartani a szűk irányt, szabad volt a tér. Vidáman intett a fejével az elhaladó busznak. A sofőr el is csodálkozott. Messziről csak egy nagy biciklit látott, most meg valaki vigyorogva kikandikál alóla. Lopja a gyerek a libát?

Repült a kétkerekű, mintha négyen menne. A kis mester biztos kézzel kormányzott a nagyvilág felé. Balra dőlök, jobbra egy kicsit előre is, balra dőlök, megnyomom jobbra. Ha az apja látná! Nem látja, már soha nem. Beleütött szegénybe a menkő. Azért bringázni még szerencsére megtanította, kell ez a kenyérkereséshez, mint most is. Jó nekem, hamar felnőtt leszek, mondta a majdani tanító bácsi a temetéskor. Ez igaz.

Ismét kacagott a kis Miska. Eszébe jutott a kisöccse, még csak négyéves, de már együtt számolják ki, hogy mennyi kell még például a száz forinthez, ha nincs meg. Persze, kell

még neki segíteni, de mindig kijön gyorsan. Pénzes gyerek lesz az öccséből, gazdag úrfi, gondolta a bringás bajnok. Mi ketten, én olvasok, ő számol, fellépünk a cirkuszban. Pénzért, még szép.

Ahogy az autó elszáguldott mellette, Miska érezte, hogy ez mégsem az ő napja lesz. A duda nagyon megijesztette, a kocsí majdnem súrolta őt is, a liba fejének koppanása nagyon rossz ízt kezdett adni ennek a nagy pénzszerző körútnak, de úgy érezte egy pillanatra, hogy minden megy tovább. Nagyot taposott a jobb lábával, átbillent afelé, hogy messzebbre kerüljön a suhanástól, de már késő volt. Cserbenhagyta az apjától örökölt egyensúlyozása, átbillent bringástól a túlsó oldalra, bele a porba, onnan pedig lassan, akadozva, hemperegve és megállás nélkül az árokba. Amin túl a gát futott. A gát.

A liba nem mozdult, magába zárta az iskolataskát örökre. Az autó már nem is látszott. A bringa első kerekéből nyolcas lett. A jobb lába vérzik, kibicsaklott. A környéken senki. Megint árvább. Így lesznek hamar felnőttek a gyerekek? Felnézett az apjára. Az fejfelé intett.

Isonzó, vi-gyázzz!

Tatuka, piciny nagyapám
Még mindig Isonzónál áll
Golyókat kapkod reptében
Hetet elrejtett testében

Átint a jeges bérceken
Vigyáz miránk a végeken
Nem lép senki a Dunán át
Féli tatuka kaszáját

Áll fél mázsa, oly törékeny
Fegyverével hegyvidéken
Olasz csizma talpa alatt
Szegény Alföld hátra maradt

Óriási Magyarország
Elfoglalja Itáliát
Kárpátalja és Adria
Ez nem álom ám, tatuka

Meghalni a királyukért
Nem kár ennyi hű parasztért?
Otthon maradt az asszonyuk
Lesz-e egyszer közös sírjuk

Két világ, apó és a Pó
A nap, a föld, minden forró
Csak az élet oly kegyetlen
Fent Isonzói hegyeiben

Áll tatuka, bús a puska
Hívná haza nagymamuska
Jöjjön már, he, jöjjön gyorsan
Tehén ellik a 'zistállóban

Fontos lett itt ez a jó hír
Nagyapámnak ez a gyógyír
Mégse mehet, megtiltották
Hadnagy úrék meg az osztrák

Elmúlt az év, múlt egy század
Kőbe zárta nagyapámat
Vigyázná még Kárpátalját
De nem hagyhatja el a strázsát

... Így ...
Megfagyott
Nagyapám árván
Isonzó haván

Arcpoétika

Én nem a népről írok, csupán rendes, dőlt járású nénikékről.
Azokról csak, kik életen át szeretnek; s már nem a szerelemről.
Nem háború és béke vitájáról, de a kisfiam kivont fakardjáról.
Nem a kötelező hazáról, ám tán a tanyán tanító lámpásáról.

Én a szépről írok, mert a sós könnyben végtelen tengert látok
S megkérdzem a kicsiktől, milyen ember volt a nagyapátok
S a viharról, amely tisztára fújja ki az áporodott lelkeket
S mégis írok a szerelemről, mert nélküle meghalni sem lehet

Én nem írok gazdagokról, a kincserények a szememben szegények.
A sötétről se írok; ott járok, ahol a hajnalpírral kelnek ki a remények
Kézről írok, kemény szorításról az enyémben, legyen, mint a szó
Igaz és tiszta. És mint a szem, legyen mindig a szívekből biztató

Ökölről írok, mely megáll a levegőben, s a rúgás visszaretten a céltól
S valaki mindig, ha már nem is érdemlem meg, utánam néz az ajtóból
Anyatejéről írok és apaborról, és hogy a vegyük ne legyen keserűség
S hogy hajtsa rám forró fejét záró dobbanásomnál egy jó kis feleség

El nem múló merengésben

Nem emlékszem a tejre
Csak arra – anyám hajolt a fejemre
Nem emlékszem a bajra
Csak arra – apám sose, sose bánja
Nem emlékszem a csókra
Csak arra – hűséget adtál egy szóra
Nem emlékszem a szádra
Csak arra – a szíved sosincs bezárva
Nem emlékszem a búra
Csak arra – meleg van öledbe bújva
Nem emlékszem a jóra
Csak arra – kitett az élet a hora
Nem emlékszem a borra
Csak arra – részegen vágytam a porba
Nem emlékszem a rétre
Csak arra – nem szárad hőseink vére
Nem emlékszem a kínra
Csak arra – remegnék, ha hóhér hívna
Nem emlékszem a papra
Csak arra – Isten nekem fakad dalra
Nem emlékszem a sebemre
Hogy mért toltak fel a keresztre
Nem emlékszem halálra se
Csak hajnal van, sose este...

Nem akarok megtörni, szégyenszemre élni
De akarok virrasztva másokért felkelni
Nem akarok bujdosni, eldőlni sötétben
De akarok álmodni csillagfényt az égen
Nem akarok lepleket, hogy leleplezzenek
De akarok győzelmet, hogy ne legyen rettenet
Nem akarok zárkafényt, koporsón sóhajtást
De akarok megnyugvást, múlásra új hajtást
Nem akarok vallomást, csak örök igazat
Nem akarom soha már, hogy mondogasd: bocsánat, bocsá..., bocsá, bo,
halld meg *előtte* csendes szavamat

Demokrácia, démoni

Nem izzadtak a tenyerek
De a kérgesen is üresek
Cirkusz nélkül a kenyeret
Foghíjasan hogy' eszik meg

Tátottott szájjal a talpnyalók
Ők majd kapnak ennivalót!
Pletyka lett a politika
A röhögés a nép joga

Közéleti tekintetek
Sárléptékű látteletek
Politikus a szikével
Vért frissít épp' más szívével

Mulyán motyog a nép szava
Kukacos az országalma
Ló nélkül az ekeszarva
Vasból a kart rozsdá marta

Kegyeskedik az alkotmány
Kegyencek az asztalánál
Megrohad, ami túlrett
Levernek még, ahol érnek

Ütött-vágott ország atyák
Fűjják pártjuk imádságát
Úgysem kérdi meg az ország
Árulják vagy elárulják

Kegyet ró rád a hatalom
Mint a lány az utcasarkon
Add magad a köz javára
Eljő a stricik világa!

Olcsó a sajt, híg a savó
Lubickol a magyar sajtó
A tény, a jó, az adott szó
Fuldoklik, mert *alávaló*

Nem remeg a hazug hangja
Senki nem lesz itt bírāja
Fejlécén szabadság rikít
Füledben ólommal csitít

A gazdaság? A gazdag hág
Jogodra, lányodra, nődre
Bitang lett a világ
Farkas bújt a báránybőrbe

Itt és most

Hazajöttem.
Vágtáztam hegygerinceken
Vadakat láttam csámcsogni vicsorogva
A kettétört gerinceden
Búba borult, kacat-vacak Kárpátalját
Sok sovány, megalázott szajhát
Ki visszafojtotta tejét, elhajtotta gyermekét
Emelgeti a fejét még ott lenn valaki?

Éltesd a tőkét
Ha nem kapsz már fejszét
Rajta, add tovább a semmit, ő is az a fajta
Nem akarja, nem szereti?
Kettészelt szíve kedvét szegi?

Véres szín a dunai tájképen
És most ne kérdezd
Hős vol-e a népem

Bunkó bitangok béklyózzák
Petyhüdt szívét fillérrel célozzák
Kenyerét morzsánként lopkodják
Megy a cirkusz, folytatják, folytatják
Szüntelen
Itt mindenki büntelen
Itt mindenki büntetlen

Társad a lom

Agyágyúk születnek ágyban, párnák közt pihegni
Gépen szállva fölé nem nézik, hogy' halt meg Petőfi
Az új itthoni csoda a szabad, független autokrácia
És lassan elveszti tömegét a túlsúlyos demokrácia
S a sajt, ó!, s a sajt, ó!

Feneketlen szótó
Leninnel ijeszti kiskölykét a szorgos lángossütő
S sorban áll az ingyen tósztért az alanyi fennköltő
Tanult, tanul s tanulni fog fogat fogért X ex-marxista
Csüggedten nyaldossa puskája csövét Y, a karhatalmista
Ott izmos jobb kar lendül barnára
Itt láng vág rést Sztálin két lábára
Nyeld a nyálad, tisztán vagy fröccsnek
Nyald a szájad, ha kinyitod, beköpnék
Irtsd ki magadból a dudvát, a vad gazt
Száműznek mindenhol, mint éh a farkast
Osztályharcos lelked olykor belédszakad
Vézna testednek mára magja sem marad
Együtt vagyunk így, itt és most mind, egyedül mindenki ért
Ellopott utcakövek közt kanyargunk a végső győzelemért

Süket egypárbeszéd

– *Ki az? Ki rí? Ki ír?*
– Beléphettek? Személyesen?
Szenvedéllyel, szenvedéssel.
– *Szemérmesen, ha szabadna, ne szanaszéjjel!*
– Telve vérrel az arcomban,
mit harcomban
rám kent az éjjel. így parancsolja?
– *Mi? Az?*
– Ott? Lefogyott lovak.
Battyognak. A népem.
– *Nékem mondja, hékás!?*
– Igen, ő az. Kérem szépen...
– s a ténfergő halandók odadobnak,
hozzám, a szédelgő bolondnak
egy darabka zablát: harapjak.
S bandukolunk együttvérzön,
árván-fázván
Keletről Nyugatnak, ezer évünk gübbedt hátán.
Az ott már Párizs? – hümmög a sámán,
Alpárnál.
Ez az én népem.
Itt lépdél, jó lesz másnak
húsból faragott mankónak.
– *Nem jöhetnek velünk a vörös ördögök!*

– Az ördögök örökös vörösök?
S nem könyörgök, röhögök.
Ez az iszony, az újszerű viszony?
Új szótár,
s az ösztönömmel mondanám...
– *Kilépni!*
– El- s feltéptem a szám.
A nyelvemet nem lehet. Nem engedett. Szán.
Bár egy vörös folt ott riad még a repedt lóablán.
Vázamon véznán visz tovább a vak végzet.
Szélszaggatta zászlóinkat mikor tűzzük virágos halomra,
ha már halomra pusztítottak a századok? A szemem kiszárad,
az elvakult világ,
a virág könnyezik,
a számon cserepek, erre vágyik itt milliónyi köz,
ahol mindenki mindenkit harapít?
A békétlen béke lélektelen vándorútján
téllé hűl a meleg, s az agyakban
a hó visszfénye mindent megvakít.
S a hodály-hideg majd csendben melegítget,
ha kifulladt tested vére,
s ha kihűlt sebed vére
visszapárolog az akol juhái közül.
Jó neked *ittenség és mostanság?* (1991)

A tőke baksisa

2001 végén kezdődött: egyszer s mindenkorra kilöktek a környékükről is, és ezért tényleg hálás vagyok nekik. A választási siker kedvéért a nyomorultakról szóló francia regény magyar megfelelői – a nyomorultak a magasban (v.ö. haza a magasban) – elkezdtek riogatni 23 millió román hazai megjelenésével a munkapiacon; azaz a hazai magyarság megnyomorításával. Ezzel akarták tönkretenni az Orbán-kormány egyik legfontosabb tettét, a státustörvényt, annak áldásos hatását. Ma már tudjuk: tönkre is tették. Maszop és szadesz, az internacionalisták és a kozmopoliták – legyen a nevetek, fiúk, oroszok: *Interkozmosz*. Tegyük most már végképpen világossá, hogy nem vagyunk egyek.

Ekkor visszavonhatatlanná vált a haragom és emberi megvetésem. Én magyarnak születtem, s nem állampolgárnak. Az utóbbi eleve jár, az előbbire születni kell. Vagy legalább neveltetni. Ti meg nevettek ezen.

D-209 és Erdély elrablásának közös ünneplése 2002. december 1-jén Budapesten. A nagy tanácsadó, a főtanácsadó, a stratégia aztán hátba szúrja a főnököt, hogy a haldokló főnök – most már inkább csak szolga – hétrét örüljön a jó cserének: most már lám ő lehet az utazó nagykövet; korábban a főtanácsadót láttuk mindenhol külföldön virítani az első sorokban.

És elértünk 2004 őszéhez. Történetesen az okt. 23. és nov. 3-4. közötti napokhoz. Ekkor tényleg fontos és a drámákban pontosan körülírt hatású lépést tett a gátlástalan had: *Imre*, a Te tiszteletedre megtiltjuk embereinknek, hogy a kettős állampolgárságra szavazzanak. Ugye Te is ezt tanácsolod nekünk, Imre, itt, a parcellánál, Imre. Mondd csak nyugodtan, körbe vettek bennünket a biztonsági őrök, a titkos rendőrök, nem lehet semmi baj, Imre. Suttogta kérően a pesti Hamlet a szellemhez, de a temetetlen halott, Nagy Imre nem tudott szólani semmit sem.

Írtam a vajdasági magyarok ismert vezetőjének.

Tisztelt Elnök Úr! Kedves Kasza József!

Szívből köszönöm a Gyurcsánynak írt leveledet, olvastam – a levél *minőségét* köszönöm, annak ellenére, hogy a lapok többsége nem igyekezett közölni annak sok lényeges elemét, és így megfosztotta a népszavazásra készülő magyar közvéleményt attól, hogy az Ön érveit is mérlegelje; miközben a „kormány” (nekem egyszerűen csak káder-kabinet, Kádár János után szabadon – és a mögötte álló két párt „Nem”-re buzdító felhívása már itt kereng a levegőben, mint a túl korán, ideje előtt érkezett keselyű (már tudják, hogy meghalt az ügy?).

Azt már én fűzöm hozzá, s nem kívánom, hogy Ön is ezt vallja: semmirekellők ülnek most – pl. e kérdésben is – a mindenkori magyar kormány székében, legfőként a kormányfő székében. S kifejezem vágyamat is: kirántja alóluk a történelem. A „Nem”-re felkiáltó hívó szó, a szélhámos felhívás eredménye nem lehet más, mint az, hogy a sors megbünteti majd őket. A magyarság el akarja feledni azt a szörnyű bal lépést, részben persze az itthoni magyarság azt a saját bal lépését, hogy ő – ők – irányíthatnak bármit is, ami a magyarság közügye. A folyószámláik aláírását és gyarapítását irányíthatnák csak – azt is csak azért, mert a vak folyamatok úgy alakultak az elmúlt másfél évtizedben (ők úgy alakították), hogy balgán elnézzük nekik ezt a „gyarapodást”. Elnézzünk mindent?

A „23 millió románnal” még csak a milliomosok kormánya fenyegetőzött. A senkik világában emeltek a téten a ruletnél: ők milliárdosok, tehát 100 milliárdos hazai veszteséggel riogatnak, ennyi lenne az itthoni magyarság büntetése, pénzügyi terhe, ha megszavazná a kettős állampolgárságot. Leszárad majd a kéz, amely ezt először leírta és kiszárad majd a szem, amely ezt leírva látván, jóváhagyta.

Sok és kiapadhatatlan erőt kívánok, jó gyógyszer a reménytelenség leküzdésére. Nem a reményvesztés ellen kell tehát harcolni, ez önmagában passzív – hanem az erőt kell gyűjteni.

U.i.: Talán csak azzal nem értek egyet, amikor úgy fogalma-

zol: „a miniszterelnök és kabinetje szíveskedjen újragondolni...” Mit?! *Hát hiszen...* – ökelme mondja így, a csínytevő –, hát hiszen éppen ez az: már eleve nagyon meggondolták, tévedhetetlenül; ők tényleg így gondolják, Jóska, hogy ne legyen kettős állampolgárság, semmi ne legyen, csak hazudozás. Messzire vinne annak kifejtése, hogy miért gondolják így. Nem fogják megtenni Nektek ezt a szívességet. Velük szemben – a „budapesti kormánnyal” szemben – most csak egyetlen szó hatásos: az elemi erejű fellépés, a tiltakozás. Soha ne feledd: akik most a kormánnyal bütykölnek, szerelgetnek, azok ugyan „*egyes magyar állampolgárok*”, de „*kettős ügynökök*” – céljuk soha nem volt tisztán magyar. E két fogalompárból gyúrták fellépésüket a kettős magyar állampolgárság ellen. Így éltek, így működtek mindig, rossz szívvel, tisztára mosott érdekekkel – s most ezért kapják a nemzetközi támogatás zsoldját. Perzsiában ezt baksisnak nevezik. *A tőke baksisa* – azért, hogy nehogyan véletlenül a magyarság legyen erős a saját földjén.

Gubcsi Lajos, 2004. nov. 4.

(Nem véletlenül használtam a „budapesti kormány” elnevezést. Ők már csak ennyi. A budai pasának is megvoltak a maga hűséges magyar szövetségesei, csak míg Balassi Bálint neve fennmaradt – és fennmaradt halála is –, addig a tányérnyalóké rajta ragadt a tányéron. A szultán nem is kellett hogy lehajoljon hozzájuk, neki ez túl mély szint volt.)

A nép szavaz ott?

2004. december 5. kitörlésére

Ki?! A nép szavazott? – Csüngő fejfel
Lóg a kampón milliónyi halott.

Kaviárt zabáló vezérek. – Sötét éjjel
Megalázott magyar erények.

Champagne gurul a torkokon. – Isznak kéjjel
A határuk sanitaire cordon.

Fertőző veszély, maradj ott, kint. – Mondja kegygel
A nagyúr, a kormányod, s megint.

Kifelé nép, szavazni, félj, fosztanak. – Ingyen jeggyel
Élhetsz itt, ne engedj be bitangokat.

Elgázol néhány millió hazátlan!!! – Szolga, kelj fel
Add voksodat, nálunk pénzbéke van.

Megvédjük erszényedet, mi üres. – Méz lesz tejjel
Csak most legyél végre szemfüles.

Szól a kormány, rángatják vadul balra. – Taps, ütemes!
S kinyúluk belőlük Rákosi, Kádár karja.

Új baloldal, sikervilág, hiába, ötven év. Szédületes
Győzelmek, mért költöznéd mások sebét?

Kaviárt zabálnak, champagne-t vedelnek. – Torz győztesek
Mi lehajtott fővel motyogjuk: ők is emberek?

Mily végtelen harag gyúl majd lángra. – Vad, végzetes
Csak vigyorgj, rablók hű kormánya.

Elsöpör a harag, mit magad gerjesztesz. – Nem kétséges
S kitárja keblét egymás felé, ki nem férges.

Ki a szívvel a határon túl, szép magyar. – Arcod fényes
Töröld le bánatod, szívedben a csend hall.

Méltóságban, mint a tölgyek haláluk napján. – A jó édes
Elbuzsz múlt, bűn, a jövőnk éled az ég alján.

Hazám átkot szór, bilincset ver az árulókra. – Kardja éles
Ha kifeni, kezében tiszta rendet vág a kasza.

Nincs bocsánat az árulásra, nem lesz soha. – A bűn véres
Saját gyermekét kínozza a gonosz mostoha.

Pusztulj, voksok bitorlója, sorsod, hogy itt maradsz bambulni
Mint egyesülnek ismét a nemzet szétszórt paraszti hadai
És az égig ér a szabadság, egyenlőség, testvériség hatalma
És a sötétek büntetése, hogy vakon nézhetnek a felkelő Napra

Látó szög

Mily óriásra nőttek a látszatok
Alattuk, gazok, bőséggel csalhattok
Hazug szó szédeleg ki a kéményen
Vadul facsartok százat a reményen

Látszat a vak világ, tetsz lesz a halott
Tesztelnek mindenkit, aki csak ragyog
Tetszik az új státusz, pandúr a rabló
Dolgát teszi a kormány, az útonálló

Édeskés sziruppá átfestik vérünk
Voksoljál-polgár-tett lett fő erényünk
Sose volt serényebb a győztes gárda
Alul csönd van: szunyál a víznek árja

Nincs hős-halál, alvadt a vér; jó ez így,
Minden gyáva harcos nyugira sandít
Vállunkra vesszük hozsanna jussunkat
Nézünk az égre, amíg más megszakad

Jaj a legyőzöőknek

Ti, kik halált mértek s pusztítást árultok
S a vér nektek sár csak, tiporni való massa
Győztesen vigyorba torzul szennyes múltatok
A vergődők nyögése új ok: lecsapni a vesztes hadra

Törtetők sas-gárdája, festett égre hágtok, a kapu kitárva
Halott dandárok csetlenek-botlanak jegessé vált felhők alatt
De a levágott kezükben a végső ütközetre várva, megszorítva
Isten kardja fénylik, a könnyzápor lemossa a gyászos kudarcokat

Titok

Pihegek piciny házamban
Nem véd a testem
Velőt ráz a hideg bordámban
Tegnap se ettem

Kicsinyre húz össze lelkem
Szerény jószág lett
Elkárhozni még sincs kedvem
Hátha még kellek

Rámdermedt már nőm, jég lett
Hólepel alatt
Ajkáról fagy csap rám, vérzek
Kéne egy falat

Szépen éltünk, nőm árulta csókját
Kaszáltam a pénzt
Nyár volt, égettük életünk gondját
De vártam a vést

Vetköztünk, meztelen adtuk lelkünk
Isten is látta
Napsugárból fénnyalábot ettünk
Alig fért a szánkba

Jött az Ördög, a nagy felfordulás
Átok és tőke
Lett bot, ököl, nagy ordibálás,
Elvitt a rend őre

Jött a munka teljes hiánya, megszűnt
A lakásrakás
Üres maradt a kis bölcső és eltűnt
Az otthon, a ház

Torkunk a falat helyett keserűt nyel
Borporlasztó lett
Télen az arcunkra fagy a fekete jel
Nem kapunk fekhelyet

Így csillogunk a kapuk alatt, élni kell
Csak ne rúgjatok
Vinnyogunk bérben, szétfoszlott hitünkkel:
Az Úr mért titok?
S ti mé vagytok boldogok?

Fohász post festa

Hull alá az ész
Fölül a trágya
Botlik a merész
Megél a gyáva

Fölül az árja
Pusztulást keres
Öklét kínálja:
Kettétört kereszt

Kötelet neki
Kézét tarkóra
Észre se veszi
S lehull a porba

Kegyes lesz hozzád
A hóhér készül
Főd lehajtanád?
Légy segítségül

Csontod is csattan
A fűrész kopott
Csigolyád kattan
Az Isten hozott

Köszönj el bátran
A gyarló léttől
Ne kérj imádban
Vigaszt embertől

Eszed a földön
Fűrészpor ágya
Véres örömon
Osztoznak máma

Nem kell irgalom
Létem oly véges
Fej nélkül vállamon
Jövőm kétséges

S mégse! Jó atyám
Kötelem lazítsd
Bár elhalt imám
Vágyam bátorítsd:

Éltem lógasd fel
Akaszd az ágra
Ám levegőt engedj
Hagyj szót a számra

Hoppááá!!! Hopp!!! Pá.

Az ország életének nagyobb része vidéken születik meg. S ott is hal meg. Ott is hal el. Ez az utóbbi mondat nagyon bánt. Már gyerekkorom óta, mióta felismertem ezt a torz születési arányt. Az ország kincseinek kirívóan hatalmas tömegét vidéken hozzák a felszínre. Kirívóan aránytalanul nagy tömegét Budapesten fogyasztjuk el.

S nem a gabonára gondolok, nem a talpfára és nem a kaptárak mézére, s nem is a kotlóstyúkra, mert természetes, hogy a tyúk nem a médiaműhelyekben, nem a bankokban tojik.

Én most kizárólag a szellemi kincsekre gondolok, a kultúrára, a művészet csaknem minden ágára.

Először spekulatív.

Lehet-e, hogy egy országban, ahol a lakosság 80 százaléka vidéki, a szó mindenféle értelmében *az*, hiszen csak egy nagyváros, egyetlen city van nálunk, ahol tehát mindenki másképpen él, mint amit a főváros nyújt – lehet-e, hogy egy ilyen országban a gének, hormonok, pete- s hímivarsejtek aszerint halmozózzák a kiemelkedés lehetőségét és adottságát, hogy közel született-e a Zeneakadémiához vagy a Parlamenthez?

Lehet-e, hogy a ritmus, a zene, a táncművészet fizikai és esztétikai tehetsége aszerint gyűlik össze a testben és a zongorázó, hegedűt vallató kézben, hogy bunkó paraszt, tolvaj cigány, repedtsarkú „közveszélyes munkakerülő”, bringával az isko-

lájába kicsalinkázó tanyasi tanító volt-e az apád; vagy a munkáshatalom krémjeként pl. ávéháas tiszt vagy a rejtett hatalom részeként külkereskedelmi és bankszakember, világot látott óriás „már akkor is” (ami az illegális ügynöki jutalékok, a baksis összegyűjtését és titkos külföldi számlákon történő elrejtését jelentette az átkosban – azaz a belépőt a mába, kibélelve, átok nélkül burzsuj-gazdagon)? Ettől magasabbra ugrasz a cirkuszban? Vagy az Operában? Szebben vonyít a hegedűd?

Lehet-e, hogy a gyönyörű szavak aszerint tolulnak új és új zengéssel a szádra, a tolladra, hogy elitképzést, idegennyelv-órákat és zongoraleckét kapsz itthon és külföldi rokonaidnál gyerekkorod óta; vagy hogy 30 négyzetméteres, földpadlós lakásban üvöltött a család mind a hat tagja körülötted, és te télvíz idején inkább mezítláb rohantál ki a távoli utcasarok kútjára vizet hozni, semmint lásd a pofonokat? Ekkor csegett fel a füledben A Szó?

Lehet-e, hogy az énekhangod, a színpadot betöltő hatalmas orgánomod, a mindenkinek továbbított népmeséid és dalaid amiatt oly gyönyörűek, mert hatéves korod óta zeneakadémiai koncertekre jársz, és ha megkérdezik tízéves korodban, hogy mire készülsz, azt mondd: unom a zenekonzervatóriumot – inkább majd a Yale-re; vagy aszerint, hogy mamukád,

anyád milyen lágyan duruzsolta a füledbe az ezer éve titkon benne bújó dallamot, mikor megvarrta a nadrágodat, s mikor elindultatok esténként és szombaton bérben paradicsomot szedni a téesz földjére?

Lehet-e, hogy a múcsarnoki látogatásaid – és persze a tény, hogy apád egy magángaléria tulajdonosa, festmények, bútorok, antik minden – neked szebb szobrot rajzolnak a képzetvilágodba s majd onnan az alkotó kezébe (mert ne felejtss, a te kezébe mindig alkotó, mindig Alkot, Ó!), abba a mindig alkotóba, amely kéz beleszületett a készbe, s csak el kell venni, mert minden a tiéd, ami kész; gyarapíts, gyarapíts, s a hasadra fény derül. Illetve ez így zavaros. Mondjuk inkább: „s a hasadra fény derül.” A haza. Ez, a tied.

És most nem spekulatív.

Orvosilag egyszerű. A biológia nem ismer származást, vallást, vagyoni állapotot. Nem érdekli, hogy száraz kenyéren és kútvízen nőtt-e fel a cigány apád, telítve minden lórével, amit megszerzett. Mert mitől lennél akkor ilyen borzalmasan izmos és szívós? Nem ismer iskolát, mert mitől lett Petőfi a magyar nyelv istene? Lógás közben. Nem ismer protekciót, pénzzel megvett alkalmakat, amikor a raccsoló-selypítő-hadáró ragyás médiasztár lehet, s mert *már* az, *azt* is hiheti, hogy

iskolapélda: a szupertehetség tört magának utat. Pedig csak az történt, hogy ő és szülei, barátai kitörték közben ezer másik nyakát ezen az úton. Ezerét, aki nem tudta, hogy minden megvehető – nem tudhatta, mert ő még alig vett valamit életében. Neki se.

Orvosilag egyszerű. Ahhoz, hogy te lehess a világ, az ország legjobb táncosa, balettművésze, énekese, színésze, sok ezren születtek meg évente. Jól van. Te Kiskundorozsma alvégén, ő a belvárosban. Rád rád se néznek, őt már öt éves korában bejuttatják az állam által finanszírozott speciális tehetségkutatók minden szintjére; egyenesítgetik a csámpás lábát, míg nem tényleg ugrik egy nagyot. Nem akkorát, mint te. De te ugrálj otthon, nem bírtad átugrani az örök távolságot a vidék és Budapest között: a lehetetlen és a karrierdeszka között.

Ugorj magasra, de ne Budapestig, ha nem akarod kitörni a nyakad. A világot jelentő deszkán hemzsegnék. Kitöröd a lábad, kitörik mások?

S így hal el a kincs, így alszik ki a fény, ha nincs, aki éltesse. Apád-anyád csak életet tudott adni. Mostantól, *na*, vegyél részt magad az esélytelenek egyenlő, szabad esélytelenségéért vívott demokratikus harcában. *Ugorj!*

Az kell

Nem kell létem – de az élet!
Földöntúlitól nem félek

Nem kell vigasz – de az igaz
A valóság maga csupasz

Nem kell jövő – de a jelen
Mert a múltam sírban hever

Nem kell a sors – de a lélek
Nekem nem lesz végítélet

Nem kell béke – de az álom
Hogy megkapom vigaszágon

Nem kell a harc – de a kardom
Jobb kezemben megszorítom

Nem kell nóta – de a dallam
A zene a szívemben van

Nem kell asszony – de a vágya:
Reményt szórhat az urára

Nem kell a ház – de a hűse
Hűtlent vár a hűségese

Nem kell vagyon – de az erő
Az örökké felkelő

Nem kell barát – de a keze
Áldást hozzon életünkre

Nem csak gyerek – de a hite
Hozzon áldást szüleire

Nem kell hírnév – de a csata
Zászlóinkon apánk arca

Nem kell a sír – de a halom
Unokám hol leboruljon

Nem kell jó szó – de a mondat
Csak amit az Ige mondat... – *Pax vobis*

Nem kell remény – de a távlat
Megsímítom a hazámat

Carpe diem

Szakítsd le – ha duzzad erőd –, habzsold fel a napot
Temesd el – mulasd az időt –, felejtsd a tegnapot.
Vonz a távlat, s hogy a végén lyuk vár-e vagy a fény
Repülve látod csak, az égen vagy a poklok mélyén

Keresem igazságom, a kétségek mélyét járom
Hogy baj-e a halál, s az élet miért kegyetlen járom
S ha félve a múltba nézek, halálom mért látom, ha élek
Jövőmet mért kérded, ha szültükben halnak a remények

Dőzsöltem, Horatius, méhajtókon kopogtattam szüntelen
Sétáltam szirmokon, nők ringattak széles kebleken
Raboljak örömet, vegyem, mit isten másnak adott?
S bűnben megvakulva, szurdokban várjam a fogyó Napot?

Nem Uram, s nem, jó római, a nap elszökik előlem
S a lopkodott levegő fonnyad szorongó tüdőmben
Mit mástól elvettem, helyett ő újat vetett, zöld mezőt
S én, a rabló, sötétben vezetem magam, a sírjába ténfergőt

Édes úr

Győztes hitek, fénylő pénzek
Bántsd csak a magyart, nagyúr
Lopott hatalom, víg évek
A tömeg kiég legalul

Lendületben az úr fajta
Gajdol, gügyög kedvesen
Erőt lehel minden gazra
Az Isten máshol ügyel

Egyetlen

Halld, Fény-s-vigas, ringasd most szép versemet
Haladj velem, s ha jössz, szorítsd a kezemet
Haló poraidban is, ha a szíved még értem remeg
Hass, alkoss, gyarapíts, szülj ezer gyermeket

Ha sírsz, s könnyedet a porban fázni otthagyd
Halált keresel, s a szívedből kihal az óhajod
Habozol, s nem tudod, lesz-e még új honod
Ha s kik mernek, azok lehetnek boldogok

Hazátlan bitangnak való a gyávaság könnye
Hitszegőknek, kiknek nincs s nem lesz istene
Vakvilág vár rájuk. A te életed értelme
Hazád lesz, *itt tart* eszed, emeld a fellegekbe

Mert ész és szív nem válik ketté soha, köti a fény
Mert szép és szeretet együtt virraszt a napfelkeltén
Mert jó és okos egymást hordozza két piciny kezén
Mert nem bomlik fel, mi egy volt, amikor megszületté

Tétova tagadás

De nem. Nem kell igen. Tétova szerelem
De nem. Nem lesz ilyen. Fuldoklik szellemem
De nem. Nem mehetsz el. Temesd el tetemem
De nem. Csakis nekem. Másnak nincs kegyelem

De nem. Nem én kellek. Hazudj szép kegyeset
De nem. Nem szerethetsz. Kizárod szívemet
De nem. Nem verhetsz már. Adj végre kegyelmet
De nem. Mélyben keress. Ereszd rám a testedet

És a hamu alatt örök parázs izzik.
Hiszen belőled leszek.

Koldus álom

Utcasarkon otthonok
Sánta koldus horkolok
Nappal is egy éjszaka –
Éjjel úgyse mész haza?

Kis kertekről álmodok
Szivárványban pancsolok
Kutya védi házamat –
Ez itt meg mér' harap?

Szőke mező, arany lány
Megállok a kukánál
Hitves hűség, kisgyerek –
Gúnyámról por, sár pereg?

Kalapomban négy fillér
Mai napom annyit ér
Elátkozom napestém –
Ő se vár aranszőkén?

Jólétem árad reám
Megemeli majd a kormány
Még tán bele is halhatok –
Hogy nem róla álmodok?

Száguldok a tetők fölött
Lent a nagyúr leköpött
Megcsodálom szégyenem –
Nyál telíti éhbérem?

Az ég végre felém nyúl
Asszonyom hozzám símul
Boldogság vár, kismátkám
Holtomban is vigyázz rám

Az életem felőrölt
A lelkem vádlón pörölt
És most Istenhez szállok?
Porból mennyekbe vágyok...

– Á!, ott jön egy gazdag fajta
Gyomrom az éhség rángatja
Jaj, uram, jaj, én kiáltok:
Hajléktalan nyújt újságot!

A vágy hídja

Látták, megfigyelték már? Az idős nénikét? A Szabadság hídon?

Vagy a vásárcsarnoknál? Néha az aluljáróban, bár ott ritkábban? Amint hétrét görnyed. Egész nap. Arcát a földbe takarja. A betonba.

Kezét maga elé tartja. Ott tartja a kezében az egész életét. Kínálja. Nagyon picike.

A nénike koldus. Nem tudom, szegényli-e még, van-e ereje foglalkozni azzal, hogy most mi is ő.

Nem tudom, hogy neki kell-e a megélhetés – az életének az ellenértéke, amit a tenyerébe helyezünk –, vagy másnak is, az egész családnak, főként az unokáknak, ahogyan ez lenni szokott. Bár nem biztos, hogy e tenyérben a felénk tartott élethez unoka is tartozik. Ehhez az életképhez esetleg egész életen keresztül csak a magány tartozott.

A nénike nem nagy taktikus. Nem emeli fel a fejét sohasem. Nem néz ránk. Pedig a szemével sok mindent elérhetne azoknál, akiknek a kinyújtott kéz nem mond semmit. A szem mégiscsak a lélek tükre.

A nénike ezért nem réz ránk, hát persze. A lelkét már nem!

A nénike cserealapon kereskedik. Picike élet, picike tenyér, picike asszonyka, picike pénz. A marketingben ez a Négy P elve, csak nem épp így, csak majdnem így.

Kínálja az életét, lessünk bele?

Üresnek látjuk a kezét, pedig nem az. Nagyon barna, cserzett, ráncos, ez mind jelzés, nyommutató jelekkel van tele a néni keze.

Mindenesetre mindig ugyanolyan, és ez azért jó érzéssel tölt el, a biztonság érzésével: a nénikénél nagyjából rendben van minden. Ötödik P, panasz biztosan nincs, ilyen elv nincs az élet – az egyetlen, a gyönyörű, a végtelen élet, a bárcsak tartana mindörökké élet – marketingjében. A nénike ezt a bizonyos utóbbi marketing elvet tanulta, panasz nincs.

Lehetne, ha lenne, de mivel nincs, hát nem is lehet.

Ezt a kis non-fiktív írást sokaknak írom most, órájuk gondolkodás közben, tartozom ezzel nekik.

A fiúkra, akik kivágták az anyjukat, elzavarták, elhagyták, megalázták, lehülyézték, kifosztották. A lányok azért mások e

tekintetben. Ők is lesznek anyák, jó az előzetes ösztönük és az azonosulás-tudatuk.

A férjeknek, akik már hatszázszor megpofozták a feleségüket, megrugdosták, kifosztották, átvágták. A gyerekük anyját, aki-ből majd nagyon folya az Ötödik P, de akkorra már hatszáz zár lesz a száján.

A pénzpazarlóknak, egy kis hülye belvárosi és rózsadombi gyerekeknek, akinek a hétvégi erőszakos kívánságlistájából téltől télig megtelne a néni keze.

Igaz, ez nem volna jó, a néni nem szereti, ha a kisunokák pénze nála köt ki. Rögtön becsukná a kezét.

A pénztenyésztőknek, akik úgy gondolják, hogy nem pazarolhatják a pénzüket oly utcai nímándokra, akik ráadásul még az arcukat sem mutatják meg, hogy az ember – homo oeconomicus – biztosan megállapíthatná, jó helyre teszi-e a pénzét, nem szórja-e szét mihaszna útonálló, utcánálló naplopóknak.

Írok a gyerekeknek is, bár azt hiszem, hogy ők már nem olvasnak. Ha biztosan az élet van a néni kezében, akkor jó lenne legalább odamenniük, és jó alaposan belenézni.

Az élet egy és oszthatatlan, csak egyetlen élet van. Minden élet ugyanolyan, ugyanaz. Nem lesz más az övéké sem, ugyanannyi lesz benne a boldogság és az úr, a nélkülözés és a tenniakarás, mint amennyi a néni tenyerét szántotta-vetette egy életen át.

Ott olvasható az igazság, érdemes venni belőle egy darabkát, ha már ilyen védtelenül kínálja a néni.

Írok a még csak meg sem sejtett, a még az álomban sem szereplő, születendő gyerekeknek is.

Olyan világra ébrednek majd, ahol minden igazságos: a jó akár a földbe, betonba is temetheti arcát, akkor is a Szabadság hídon süt rá a Nap, s tenyerében mutathatja szorgos életét; a rossz beleköp mások tenyerébe, s a végén a híd korlátján méregeti, meddig viszi a Duna.

Az új munkásosztály dala

*(Törékeny termetünk a tőzsde megtörte
Kihúzták belünk a befektetőket)*

Utcakő: – Hogy vagyok?
Leköpvé csillogok

Ajtók és ablakok
Mélyében vakulok

Árnyékom csendesen
Meglapul mellettem

Vaj helyett zsírt eszek
Abból se eleget

Penészes kenyérem
Munkátlan tenyerem

Véreres szememen
Hályog ül kedvesen

Rágcsálom életem
Egérlyuk menhelyem

Hercegem meglopott
Hercegnőm prosti volt

Bicskámmal csapkodok
Börtönről álmodok

És akik megvetnek
Rám néznek, s temetnek

Disznó túr új utat
Röfögnek az urak

Ha békém zaklatják
Ha jövőm felfalják
Ha múltam megbántják
Ha vackom kidobják
Ha nőmet kifosztják
Ha fiam tapossák

Kőből lettél, kővé leszel – rongy világ

Két ember

- Miért mindig a lábából veszi ki az izmot az embernek a pia?
- Ami onnan kimegy, az megy föl a májba, az meg azért nő.
- De akkor mitől van májzsugor, ha nő?
- Mert onnan meg fölmeleg az arcodba, azért nő az meg.
- Mitől van, hogy előbb-utóbb támolyognia kell az embernek?
- Nem kell. Fogjad erősen a pultot. Nem kell. Fogjad.
- Meddig? Ki kell mennem.
- Felugrálóssal nem iszom. Ha nem mész sehova, akkor nem imbolyogsz, egyenesen ülsz.
- Nem jól látok már. Nincs meg a körvonal.
- Én kettőt is látok. Nézzed kitartóbban. Próbáld félrehajtani a fejed. Akkor egyenes lesz.
- Iszunk?
- Nem. Én soha többé. Én már tegnap megállapítottam, hogy megittam tegnapi az egész életre valót. Én már rá se bírok nézni.
- Nem is kortyingatásra gondoltam. Nem szabad ízlelgetni. Becsukott szemmel nem látod, ha iszol. Tegnapra megittad az egész életet?
- Az egész életre való piát megittam. Ma új életet kezdtem.
- Akkor most halottaidból tértél meg az új életre valót megpiálni.
- Új élet, új adag. Hány napig tart ez? Hm.
- Te félsz a haláltól?
- Nem. Amíg élek, a halál nincs ott. Amikor a halál megérkezik, már én nem leszek többé. Soha nem találkozunk.
- Fáj valamid?
- Nem. Epikureus vagyok. Én a zavartalanul nyugodt piálásban találtam meg erőm forrását.
- S a kivert fogad meg a bevert szemed?

- Az a lelki zavartól van, e téren még lépegetek egy kicsit a tökéletes bölcsesség felé.
- Lötyög a lábadon a nadrág.
- Mondtam már, felment az izom a májamba. Te milyen tanokat követsz?
- Arisztotelészt. Pénzt adott egy senkiházinak. Megszidták érte. Azt válaszolta: én az embert sajnáltam meg, nem a jellemét. Ezt javasoltam a feleségemnek is, de ő csak annak hisz, amit ő olvas. A pénznek. Én már rég nem adok neki ilyen olvasnivalót.
- Leesünk?
- Még nem.
- És én?
- Te igen.
- Az arcomba szállt a májam, azt mondd? Hova száll majd felfelé akkor az arcom?
- Nem tudom, én most általános szállásra készülök.
- Melyik otthonban kapsz?
- Mit?
- Általános szállást. Én is veled mennék.
- Menjünk. De ne engedjük el a pultot.
- Jó. Hörpintünk?
- Ez már az új élet első fejezete. Te se találkozol soha a halállal?
- Én kettőt hörpintek. Ki fizet?
- Az asszony, mindig ő fizet.
- Rá?
- Rá.
- Biztos?
- Nem.
- Elakadt a fonal. Nagyon elszomorodtak. Motyogták az asszonyok nevét, hogy fizetniük kellene.

A... szíve... megfagy...ott

(Ez nem orvosi jelentés)

„Bemelegíték” címmel tárcát írtam a Szabadság tér környéki hajléktalanokról; 2002 őszén írtam, 2003. január 22-én jelent meg **Jó kedvedben teremtetél...** című kötetemben: a Magyar Kultúra Napján, azon a napon, amely nap Kölcsey Himnuszára emlékeztet:

Isten, áldd meg a magyart

Jó kedvvel, bőséggel.

Aznap, 2003. január 22-én láttam egy magyart, akit biztosan nem áldott meg; legalábbis nem ezt kérte Kölcsey. Én láttam a magyart, igaz, csak sandítva, néhány másodpercre. Ő nem. Jól megnéztem, még így is, futtában: ő volt a főszereplője a „Bemelegíték”-nek.

Neki most hideg volt. Minden hideg volt.

Éppen készültem Kiskunfélegyházára, hogy a Jó kedvedben... országos bemutatóját megtartsuk, az autómhoz mentem épp', amikor az iroda-palota tövében, a szokott helyen megláttam az én főhősömet. Nagyon elárvult állapotban volt, még sose láttam így.

Feküdt az aszfalton, éppen délben, a hóban-jégen. Feküdt, csendben nézte az eget, kitérta az ingét is a hasán, mint aki nagyon sietve készül valahova.

Pedig már odaért. Tudta-e, vagy se, de már ott volt.

Nem láttam még soha ilyennek, ilyen elárvultnak, szakállasan, sápadtan, rosszul öltözötten.

Nem láttam még soha halottnak.

Elég volt. Elégette, ami volt, s arra az tényleg elég volt. S mert elégette, kihűlt. S mert kihűlt, megfagyott. S mert megfagyott, meghalt. Perpetuum mobile.

Éppen pakolták le mellé az előre elkészített koporsót a járdára, a szakemberek arcán látszott, hogy nincs ebben semmi meglepő. Ezért is járják a várost egy többkoporsós furgonnal. Időben kell érkezni, ez a lényeg, ez a szabály.

Ha rossz idő van, akkor kicsit később jön a kocsí. De megjön, mint a halál: a halál hívó, halk szavára jön.

Az én szakállas emberem arcán még csak kétségbeesés se látszott. Szerintem tudta évek óta, hogy valahogy így lesz.

Azért nagyon jó az ilyen békés embereknek! Tudnak mindent előre, van idejük időben gondolkodni. Jó időben, rossz időben, mindig van.

A koporsó üresen tátongott egy kicsit a járda közepén, valámire még vártak a szakemberek. Az én emberem, mivel senki se szólt hozzá, türelmesen volt halott, épp úgy, ahogyan élő.

– Nem kell nekem semmi sem, uram, csak egy kis kaja, legyen pia, cigi, meleg jöjjön ki itt a nyíláson a seggem alá, legyen karton, nejlon, szivacs, takaró, és akkor megvan mindenem – sorolta nekem többször is a tetemes listát. A nőket kihagyta. Mert ha még azt is mondta volna, akkor azt mondtam volna neki: – Hé, mester, hát akkó minden megvan! Így ezt nem mondhattam, bár az is lehet, hogy éjszakánként megvolt a nő is, titokzatosak a hajléktalan éjszakák az ablak- és kapumélyedésekben. Ha a nő is megvolt, akkó már tényleg nem hiányzott semmi az életből, csak a halál.

Most ez is megjött, kopogtatás nélkül.

Az én emberemnek ugyanis megfagyott a szíve. Addig, addig szorongott a szíve szegény, míg belefagyott a csendes álldogálásba. Álldogált ott állandóan, remény nélkül, bemelegítés nélkül, és kihűlt.

S ha van, ha lett volna, ha volt egy nő a listához? Akkó mi lett volna? Akkor is megfagy.

Az ezeregy éjszaka fagyban, mese nélkül. Talán kettőezer kettő inkább, tíz év alatt. 2003-ban aztán meghal.

Tényleg. Megfagy a szíve. Csordogálna még a vér, de nagyon hideg, olyan cammogós, téblábolós. Engedné még az ér, de olyan zúzmarás, jégcsapos. Befogadná még a kamra, de étlen-szomjan, üresen reszket ő is rég. Az ilyesmi nem elhatározás dolga.

Nem rögtönzött rosszkedv a jókedvében teremtető isten szépírással kacérkodó fiának bosszantására.

Ez egy folyamat. Egy trend. Ha mindennap meghalsz valamennyire, akkor inkább előbb, mint utóbb, meghalsz nagyon.

Ettől a váratlan felismeréstől, igaz, utólag, tátva maradt az én emberem szája. Tátva az enyém is. Istenem. Ennyi az emberi élet?! És most mit csinálsz ott vele?

Persze, hogy hisznek a jobb túlvilágban! Azok után, ami itt történik velük, csak jobb lehet. Nem is kell vallásosnak lenni, hogy hinni akarjanak Istenben. Abban mégse hihetnek, hogy majd másfél órás késéssel kijön egy négy koporsót glédába állító furgon, s míg te meztelen hassal a jeges járdán fekszel, s látod, hogy az ágyadra az ablakmélyedésben (hm, az... ágy) máris kezd szemet vetni valaki, akinek, renyhe lévén, nem jutott a -20 fokhoz... míg te itt heverészel, mintha részeg lennél, addig az emberszállító szakmunkások azon tanakodnak, hogy utánad, veled először a IX. vagy a VI. kerület felé vegyék-e útjukat...

... s még csak meg se nyikkanhatsz, bele se szólhatsz, hogy de édes jó uraim, ha már így alakult, nem mehetnénk direktbe, mert akkor már inkább sietnék fel az anyámhoz, akit 58 éve láttam utoljára, mikor az oroszok felszabadították a várost, és egy szabad sorozat eltalálta a pincében, és én, mert akkor, egyévesen, ily' esetben jól és életvidáman tudtam sír... Ni!

Lakatlan életek

Egy csontváz tipeg előttem. Hörög, és ettől kissé gyanús. Dohos szaga előre utal: romlik valami. A csontváz pedig tényleg csak csont, rég nem tartja össze semmi a nagykabátján kívül. A kabát, a rajta levő félcentis zsírréteg ugyanazt a funkciót tölti be, mint a juhászok subája. Télen melegít, nyáron hűsítően szigetel. Ha leül, hús ülés, fűzöm a tipegő alakjához a gépkocsi reklámot.

A csontváz lobogtatja a nagykabátot, most nagyon hideg a szél mínusz tizenötben, reggel fél hétkor, szokásos portyám táján, az amerikai nagykövetség és a nemzeti bank tövében. Lobogtatja óriási szakállát is, mely – hajával egybenővén – a pásztor-suba funkció kiegészítő divatkelléke. Most melegíti az alatta megfagyott csontokat.

A csont megáll a szokásos helyén, nekidől az omlásra készülő erkélyek fatámaszának – most már ketten támasztják a balkont –, és hangosan olvas angolul. Három éve ismerem ezt a reggeli nyelvleckét, fél hét és hét között, valószínűleg az amerikai követség CIA-ügynökének szánja a mormolást: hát-ha észreveszik és felfedezik, szerződtetik. Konok váz, mert bár eddig soha senki se szólt hozzá e három év alatt, ő csak olvas elszürkült papírlapjairól, érthetetlenül és választékos folyékonyágában is zavarba ejtően értelmetlenül, asz-

mongyahogy pl.: „threebillion one hundred million oil and gold plus two hundred million gallon...”

Szipog, a CIA most se jött ki titkos információkat begyűjteni. A csontváz halkan tovább ballag, mindig ugyanakkor és ugyanarra, a maga soha senki által meg nem ismert titkos útjára. Hogy aztán másnap hajnalban újra felbukkanjon az ellenkező irányból. Mi lesz, ha egyszer életre kel? Ha ráébred: ez itt egy világ, amelyben ő valaha élt, remélt, henyélt, nem járt lehajtott csontfővel.

Hogy nem csak kapualjak alja volt. Hogy ismerte Isten szerelmét, amely hódolón rá, csak rá irányult? Amikor még nem unta őt a halál. Most már az is unja, ide-oda lökdösi, hol ki, hol be. Fő a jenki tudás, angolul, ez tartja felszínen. Three billion acres, God's acre... plus one or two tenants. Nem is értem, mit motyog az angol szántókról, a temetőről és arról, hogy ő meg még valaki, főbérelő. Súlyos titkok hordozója a váz, talán a szakállába sűgja bele néha a választ. A CIA még mindig lustán horkol.

Gondol-e bosszúra?

A szerelemből maradt-e emlék?

És tényleg egyenes a két pont közötti legrövidebb távolság?
Vége. Ennek itt vége.

Két csontváz beszélget az ablakmélyedésben. Évek óta hallok tőlük szófoszlányokat, pedig holt magányukban rám se hederítenek. Az egyik vékonyabb hangú, nyilván nő. A másik nem válaszol neki, nyilván férfi. Ő a főnök.

A nőváz már pirkadatkor talpra pattan, a férfi egész nap a papírpárnának támasztja buksi fejét és horkol. Nyáron néha kibújik a nejlonpaplan alól, télen betakarja magát a nővel. A felesége.

Szakadékat lehetne tömni sorsukkal, de én a többieket nem ismerem, ezeket is csak a szemem sarkából. Nyilván vétkeztek, ha itt zörög a csontjuk az irodapalota tövében. Pl. aláírták a lakásmaffia + maffiaügyvéd papírjait, s másnap már nem volt otthonuk. Ezt itt, leszámítva. Bár diszkontálásra ez kevés az elszámolásnál. Pl. a fiuk kivágta őket, drogért eladta a fejük fölül a lakást, amely az ő nevére írt nagyanyai örökség volt, hogy megspórolják a majdani illetéket.

Megkérdezném, hogy melyik a kettő közül, de közösségük nagyon zárt. Igazságtevésre pedig nincs módom a gazságok kevésbé poétikus, kevésbé etikus világában. Mindenesetre a nép már nyugton hagyja őket: soha senki nem szól hozzájuk, s kedvemre valóan a hatalom sem. Nem tud mit mondani, hát ne szóljon. Úgy állnak vagy ülnek lomjaik körül – megkímélem kedves, melegsobás, olvasólámpás olvasómat a

tételes felsorolástól –, úgy vigyáznak rá, mintha most született picinyük bölcsőjénél állnának. Hangtalanul, kedvesen. Szerényen néznek egymásra – főleg a nő a férjre; az nem néz –, mintha azt mondanák: igen, drágám, ő a miénk, csakis a mi kicsink. Megcsináltuk!

A mérgezett nyilat, amelyet minden reggel beléjük döf a felkelő nap, leteszik az ablak mélyére, a homályba. Nincs helye itt haragnak, Uram.

Levelet írnak néha a levegőbe, feladják a szellővel. „Édes fiam. Nem haragszunk. Ugye élsz még!”

„Kedves ügyvéd úr! Legalább vonják vissza, hogy SZJA-t kelljen fizetnünk, ha már hamis az összeg az adásvételin! Nyugtalanok vagyunk az APEH miatt.”

„Tisztelt önkormányzat! Utánunk kézbesítették a házadót, a büntetésekkel együtt. De hiszen mi már nem élünk.”

Néha én is segítek nekik a fogalmazásban vagy a kézbesítésben, legalább tanulom a piszkos úton a halálos élettechnikát. Most is feladtam egyet.

„Te még sose fáztál télen, Nagyúr! Nem folyt könnyed a fiad miatt a siralomvölgyben. Nem volt a párnád a vakolat, vakon nem hittél a hatalmasoknak, nem pisáltak földszinti ablakgyadra a részegek. Nem láttad éhen halva a barátod. Adnál már valamit, még mielőtt?”

Ady-álmom

Rándul a jobb ujj, hatot per szekundum
A balkéz remeg rég, hathat az unicum
Rángat a szemem is, nyekken gyenge izma
S hány inger zárul vissza szótlán a gyomorba?

Fejem megadón bólint, csak emelni lesz nehéz
Otthagynom a pulton, agyam leplén híg sörpenész
Lábam táncol, ám a tánc magányos, csak egy járja
A másik leragad, rajta billeg létem árvácska járgánya

Rándul a vállam is, csitt, hölgyek, nem láhattok semmit
A bárshék s az idő kifordult, vissza!, helyrehozom tengelyit
A csapos számlát nyújt, heherészik rajt' duzzadó adósságom
Doxámat nyújtom, andaxint nyelek, bandzsaságom navigálom

„Már vénülő szememmel fogom a kezedet” – rettenet, de kinek?
Fordítom a költőt, s vele együtt riadtan várom, hoznád-e pénzemet:
Édes ex-nejek valamelyike vagy a postás, a kézbesítő, tán az a gaz
Ki elvitte nőimet; otelló sújtson le rá, a direkt termő – !én szabom meg árukat!

... s a rizlingem torkon ragad

Refrén (adagio):

Nem engedlek őszülő kezemből, vénem
Fogom a szemem, nézem: te vagy a feleségem?
Meddig maradok még neked, ha sohase is voltam
Én, ősi vad? S a vadőrrel karöltve a pultról leomoltam.
La-llaa-la-llaa-la...

Kórpótlási jegyzérek

Kárpótlási jegyzérek piszkos hada ült tort
Lopott földeken lopott várak ura tombolt
Gyáarak, kincsek, marhák, még a szajhák is
Övé lett itt minden, neki tesz szépet a bakfis

Jegyzérek álltak a temetők bejáratánál is, kárpótolni
Kiforgatni csontokat az ősi földekből, holton privatizálni
Undorító üzérek ültek bankokban, illetékes hivatalokban
Hogy senkié se lehessen, mije volt, mert az sohase úgy van

Kárpótolta magát minden örökös vérszopó az elmaradt véréért
S visszahívta jobbágját, proliját, művészt, csökkentett éhbérért
Undorító régi dagadtak s buzi újonc kéjencek rohantak szerteszét
Hogyan szabják át a jogosultak hirtelen termett új jövőjét

Kipirult orcácskájú rablók vedelték öreg parasztok fáradt vérért
S értelmezték a kárpótlás gyatra törvényét, gyengék vélt védelmét
Szorgalmas tolvajok lettek a jog legjobb védenecsei, övék a szabály
Minden kifosztott kezében szertefoszlott álma, semmi a maradvány

Kárpótlás, ez az!, s mert hiányzott nektek, mit meg sem teremtettem
Mert viszkett bennetek a kór oly nagyon, telhetetlen kegyetlenek
Hát pótoltatok a kárt kárral, s hogy nevét senki se érthesse meg
Ráhúztátok a privatizálás aranyköntösét a kárkórházi elmebetegnek

Minden a tietek lett
Kárpótlási gengszterek
Mutassátok kezetek
Mely munkában edzettetek
Dícsérjétek eszetek
Lopakodó társtettesek
Rákosiék elmentek
Hörcsögszájjal megjöttetek
Lenyúltatok ős földeket
Mit a láncalpak sem mertek
Maradtak a nincstelenek
Nem is sejtik, kik lopták meg

Gazok, jegykufárok, röhögő győztesek
A jograblást a törvényetek engedte meg

Átszabtátok a szegény népet
Ingyenjegggyel szétvertétek
A sors történelmében forog
Átszabó kedvetek még lógni fog

A gyurcsánycsíny

A sietéstől lázas mozgású ifjú rohangu a padok között, valamint a padok és a mikrofon között a DEMISZ alakuló kongresszusán, 1989 áprilisában. Viharzott, agitált, lángolt. Eddig gyakorlatilag nem ismerték a többiek, három hónapja lett a KISZ KB titkára, azelőtt nem jegyezték az árfolyamát. Ekkor meg már nem nagyon kellett: a KISZ-ről a pártban úgy döntöttek, hogy „megszűnik, és átalakul” DEMISZ-szé. Ez ugyan jogilag bukfenc, mégis *de facto* lett belőle. A lázas ifjúnak azért kellett nagyon igyekeznie, mert fel akart tűnni az ismeretlenség homályából, egyenesen a DEMISZ élére, vagy ha az nem megy, legalább helyettesként. És lőn világosság.

Jómagam már 1989 januárjában kirekesztettem magamat a KISZ-ből azzal, hogy a Magyar Ifjúság székéről lemondván természetesen megszűnt minden funkcióm, talán éppen azon az ülésen, mikor jött az ifjú, kezdetben nem ilyen lázasan, hanem csendes vidéki ifjúként. A DEMISZ kongresszusán ily módon megfigyelőként csóváltam a fejemet: ifjú, itt 1989-et írnak! Ez már nem az önjelölés ideje, az elmúlt!

De Gyurcsány Ferenc jobban tudta, mint én, nem kívül volt, hanem belül. Megválasztották, hihetetlen tempójú karriert kezdett meg az új ifjúsági mozgalom fényes csúcsain. Érdemes volt harcolnia annyit két teljes napon keresztül, bizonyára már azelőtt is. Radikálisan megváltoztat mindent, éljen a vidék, le

a központtal, meg minden – ígérte az országból így-úgy összeszedett híveknek. (l. 2004. aug. – a dolgok maradnak.) Válság volt, kellett a megváltó szó.

Szósz lett belőle, mármint a szónokból. Mert közben mégis megváltoztak bizonyos dolgok. Májustól a központok rákényszerültek, hogy kerekasztalhoz üljenek a feltámadt ellenzékkel. Júniusra látszott, hogy elúszik a rendszer, jó, ha csak ennyi.

És június közepén *Orbán Viktor* megtartotta beszédét *Nagy Imre* temetésén.

A hősök ilyenkor elgondolkodnak. Bukni vagy nem bukni – ez itt a *kérés*, ez a *kérés* Orbán Viktortól, aki egészen pontosan azt kéri: *bukni*.

Az ám! De hogyan lehet (le)bukni annak, aki éppen most bukkant föl? Ez lehetett az igazi kérdés a lángoló ifjúnak.

Le?! *Hát*(ez szójárás, ez a hát...) Ugyanúgy, ahogyan föl! Azonnal, rögtön, uraim, én itt se voltam, nem én vagyok az! Hogy a becsapott DEMISZ éppen bajban van, jobban tette volna, ha meg se alakul, mely ügylet ehhez egy sor névtelen jankó adta a nevét?!

Lázas volt ez ifjú a távozásban is. Bár hatalmas szólamai voltak – nevetséges kis demagógiák voltak ezek már, 1989 tavaszának forrongó hangulatában –, bár DEMISZ FOR

EVER szellemben ujjongott a bátor alelnök... Eddig. De a Nagy Imre-temetés után valamire való okos kis karrierista tudta, hogyan kell azonnal távozni.

Hát ez volt a gyurcsánycsíny főpróbája.

És helyes is. El kell tűnni, amíg lehet. A ködben aztán bátran lehet foglalkozni a magyar közélet legocsmányabb gaztettével 1956 után: a másokét eltulajdonító privatizálással, melynek trükkjeit *ők* ismerték legjobban, melynek szabályait *ők* szabták, melynek állami forrásait *ők* szívták magukba anyatejként, melynek végrehajtásában *ők* alkottak nagy bulista galeriket.

A hálózat? Nem igazán jó szó, kíméletes kissé.

A banda. A közvagyon – a halott állami tulajdon – sakáltípusai. S ha és ami *még* nem halt meg belőled, kedves állami tulajdon?! Azt most szépen ledöfjük, megsemmisítjük, először kifosztjuk. Így már halott, nem?! S a halott általában életképtelen. A gazdaság életképtelen szereplőit – a szabad piaci rablás jegyében – a modern „liberális” lázasan privatizálja.

A cinkos banda. A korábbi politikai-mozgalmi potentátok prédája lett, ami másé, *ők* ebben a legnagyobbak, a legjobbak, a legszervezettebbek.

S ha már lázas ifjú barátunk a politikai hókus-pókusz kudarc után a privatizációra vethette magát, ebből az ingyen kosztot osztó konyhából tényleg nem akart két hónap után távozni. Ráérősen gyűjtött rokon kapcsolat – l. *Móricz Zsigmond*:

Rokonok – egy csomó céget, kincseket a kormány környékéről Budapesttől Balatonig (természetesen volt KISZ-es srácokkal, v.ö. Corvin téri srácok – ill. elnézést, ne!).

És eljött egy újabb válság, a *protektor és a protezsált* – hogy itt most Medgyessy Péterre vagy Gy. Ferencre melyik szó vonatkozik, az fájoan mindegy – azon a szinten tette röhejessé a magyar kormányzás eleganciájába vetett hitünket, hogy óhatatlanul a Mátyás király utáni Jagellók ideje jut eszembe, ami gyorsan elvitt Dózsa kivégzéséhez és Mohácshoz. (L. *Krúdy: Mohács*). Itt a hihetetlen röhejen van a hangsúly, a fájdalom, hogy ez az én országomban történik. Ne törjék a fejüket, összejátszott-e Gyurcsány és Medgyessy. Igen: Puccsblöff volt, semmirekellő. Ha más nem, hát annyi: Medgyessy tehet róla, hogy most Gyurcsányt kell látnunk.

És most őszinte, töredelmes vallomást teszek. Egyszer, két éve, mikor még csak hallani lehetett, hogy Gy. F. miniszterelnök akar lenni és ezért lehet olyan közel Medgyessyhez, azt mondtam baráti körben, hogy *akkor* én elköltözöm Magyarországról egy másik magyar földre, a Felvidékre vagy Erdélybe. Szívesen tenném. De nem lehet: ott nem tartunk, hogy életem ilyen fontos lépését Gyurcsány Ferenc vágymasszában szuszogó, karrieréhes lázálma határozza meg.

És az az igazság, hogy mire kiköltöznék s beleélném magamat új helyembe, jöhetnék is haza. (2004. 09. 30.)

Félek, a nagykaszás megjön

Kint dideregnek az utcakövek
A koldusok nem melegítenek
Nem adják egymásnak testük hevét
Fázó téglaként hevernek szanaszét

Nyúló kezek, nyamvadt tekintetek
Nejlon élet, kartonpapír szenvedélyek
Álomból éled a megfagyott szegény világ
Járomba hajtja fejét az élet, és félj, nem áld

S ha hamu pislant még valahol a szívekben
Dübörgés nélkül lötyög a vér a szívvermekben
Néma csend van minden nap, kő kövön megmarad
Koldus s részeg s eső s fagy fekszik egymás alatt

Torkomban a lég esetlen kaparász, ítéletem kemény
Dúdolnám a szabadságot, ha élne még a halott remény
Hogy az utcakövek tudnak messzire repülni, ha majd kell
De lám, a barrikádokon árva mára minden elhagyott hely

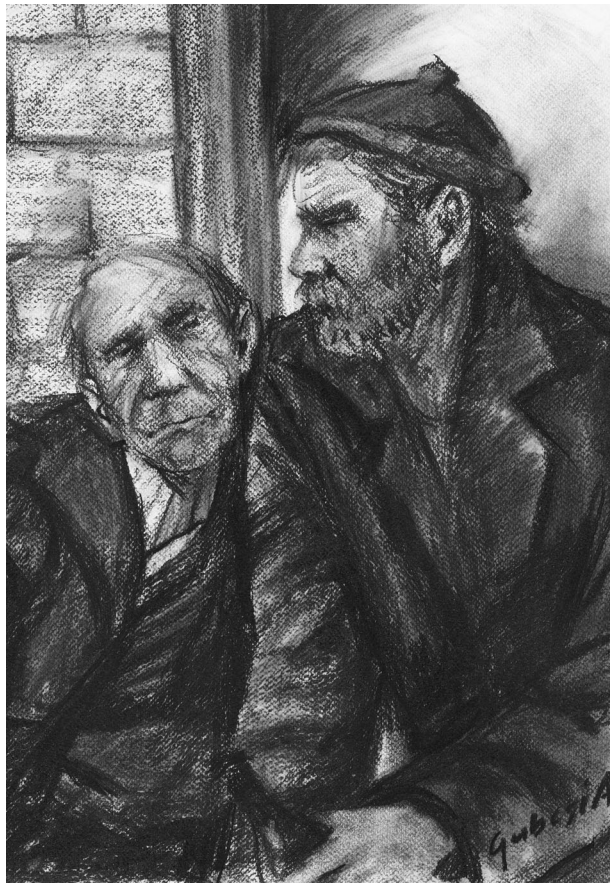
Arcunk harcban

Hit, föld, anya, haza, gyermek, szeretet
Sorsok, melyeknek most minden egyre megy
Harc, hadiút, csillagok, özvegyek a vártán
A gyepűk és a várak, otthagya véráztatott árván

Hadisarcok, miket győzelmeinkre is kivetettek
Vereségeinkben hőseink, halott számkivetettek
Augsburg és 56, s köztük 1001 év véres meséi
Történelmi kínkamráinkban hóhérdalok rémségei

Úgy elment mellettünk egy ezrednyi élet
Csak bámultunk rá, mindez megtörténhet
Átrobogtak dicsszomjas vérengzők rajtunk
Égő vágyainkból sokszor lelohadtunk

S mégis, újra és újra páncélt húzunk meszes izmainkra
A romlás viráginak útján keressük, hol lakik az igaz Ajrópa

Gubcsi Attila: Hol lakik Ajrópa?

Gazda-ság

Tényleg. Ezek tények.

A gazdaság működik.

Hogy szól-e hozzád

Azon még tűnődik

Gondterhelt, de jön a harag

Amit most sikerrel eltakar

Növekszünk, ez a mai lényeg

– S melyik az a réteg?

A számok szerint félreérték valamit

Hunniában ez-az felkészülődik

Ha teheted, szedd meg s szedd magad

E szabadságot csak egyszer lophattad

Keverd bele összes mérgezett érzésedet

S a kelyhet tartó társadalom hálás neked

Ha nyalod a pelyhet, a puhát, az árnyaltat

Amivel minden pártvezér megkínál, ha szárnyat kap

In flagranti, nehogy házárdan rátok törjön valaki

Miközben egymás kezében tértek észhez – ki-ki

Ím itt e gazdaság, vidd magaddal szegényem a válladon

Hogy ha a szabadon felvert gaz végighever az ágyadon

Nyugodtan se alhass, amúgy álmatlanul, félsz szabadon

Féltől félni, s az egészen szégyenkezni? – már nem

tudom...

Mindig szoros kötelékben repültem

Integráltan, nem szaros gatyában

S most hiányzik a közeg, amit rég nem találok

Bár elveszteni oly sikeresen tudtam, mint hév a lángot

Széllel szemben meneteltem

Miért dadogtam ijedtemben

Megzavartan körbenéztem

Szívzavarral a tudómban

Zajlanak a zűrzavarok

Milliomod része vagyok

Ráadásul rég eltűntem

Társadalmam pincéjében

Magyar vogymuk

Mindig kikacagtak a századok
Most meg megvert magyar vagyok
Tegnap délceg, ma a világ élce
Londonig hallik bús reszketése

Elsuhannak mellettem jajgató holnapok
Nézem, e vigasztalan világban hol s ki vagyok
Minden bók előtt és után igen mélyre hajolok
Élünk még békében Édentől Keletre, mi, új avarok?

Hajt az éhség, s mi elűzzük gondunkat
Történelmek hordalékával megtöltjük gyomrunkat
Magunkba szívjuk az elveszett időt

Ősünk mordul, s mi féljük őt.
Meddig kérjük Istent, hogy áldjon meg bennünket
Ha a bőség kiég, s a jókedv kinevet

Befejezett jövő

Véget ér lassan az össznemzeti bánat
Bár lompos, bús kutya most is csahol
Határzár vágta véresre betiltott szánkat
A deszkapalánkon a magyar testünk lógva dalol

A piros szérűég világította vörös utunkat
Kifosztott sorsba lökött kenyérkeresgetés
„Levágott fejfel az ellenség nem bólogat”
Kivert szemmel kandikál a reménykedés

Nagy vasas zabálás
Tapsverő kiabálás
Vakok kara bezárt világra
Süketek improvizált dala
Menetrendszerűen gázol el mozdonyunk
A zsákvágány végén győztesen haladunk

Újra kezdődik minden

A fák újra végigsimítják hajukat, először csak óvatosan az egyes tincseket, a hiúbbak a hajszálakat is babusgatják, majd szinte egyszerre, kecses, nagy mozdulattal beletúrnak egész hajkoronájukba. A díszeket még nem tették fel, de megkapják azt is ajándékba hamar: rögtön itt a tavasz.

Szinte égnék a vágtyól, hogy kiengedjék magukból a kicsi rügyeket, amik egész télen fázósan szunnyadtak az öreg testekben.

Pattognak majd sorjázva, azonnal lehet látni minden fán, hány életnek ad erőt, hány levelet küld a Nap felé, hány magvat kell felnevelniük a még mélyebbre induló gyöke-
reknek.

Pannóniában mindig gyönyörű a tavasz, ezt minden rügyecske tudja, aki az égig akar érni.

Megfutamodtak a jég, a hó seregei, csak hírmondójuk maradt: kicsi, nézelődő hóvirágok menekítik életüket még néhány napig, s aztán nekik is el kell olvadniuk a tavasz hevében.

Lerugdosta téli subáját a rét, nyargalásra készül a patak s áradásra a folyó, mindenki bő vérrrel van teli. A mező a legserényebb: milliósámra küldi a Nap felé gyorslábú fű-

szálait, növekedjenek, erősödjenek, jönnek a legelő nagyurak négy hatalmas lábón, s harapásukra nagy szükség van a gyenge szálak erősödéséhez, mielőtt le akarná dönteni őket a szikkadt nyár.

Tündérekkel jár táncot minden virág az erdőben, a mezőn s a sziklaszirteken is. Színüket, arcuk kipirult fényeit a tündérek aggatják rájuk a pezsdítő táncban. A tündérek aztán a még kicsi virágokra húzzák ezerszínű ruháikat is, tudja meg mindenki, kaszás, kapás, hogy e kicsik az ő mindörökké szeretett véden-
ceik. Látszik ez hétmérföldes csizmákban járva is.

Hümmögnek a folyók. A patakok nagyon véznák még, a hegyek büszkén őrzik havas sapkáikat, nem eresztik futkározni a vizet. A patakocskák ijedten tekintgetnek felfelé, ha nem jön gyors csobogás, kiszippantják őket a nagy folyók. Mi lesz az idétlenül ficáncoló halakkal? A hancúrozó pisztrángok nem csobbanhatnak bele a lomha, unalmas folyókba s a sós-könnyű tengerekbe. A folyók nagyon óvatosak most még, fogalmuk sincs, hol húzzák meg medrük határait, senki nem mond semmit, minden és mindenki csak ficáncol a tavaszban.

Az ég örömmel néz le a földre. Kedvére való a milliónyi meleg színárnyalat a sivár-hideg fehér után, elmondhatja: ehhez is jól ért. Löki le a meleget nagy fénycsónákban, simítja a szép nyalábokat minden irányban, mindenki arcába, főleg a virágokat szereti, mert azokban mindig viszontlátja kimondhatatlan vágyát: hogyan lehetne lent köztük csak egyetlen pillanatra, lent, megnézni, hogy milyen ott. Belehal, mielőtt lehetne.

Az ég alatt a Nap nézelődik. Magára húz egy-egy felhőt, ha túl melege van, és titkon, csak magának, bevallja, nagyon szereti ezt a tavaszi tarkaságot. Jót tesz a szemizmainak a kukucsálás, az örökös ellenőrzés, nehogy valahol hiányozzon. Elhatározta, hogy neki mindig mindenhol ott kell lennie, s erről nem lehet lebeszélni. Valami haragosa majd ha lerántja egyszer – mi lesz a füvel, a rüggyel, a virággal, az éhező patakkal, a szomjas folyóval?

Mi lesz, ha összekormolja az az ügyetlen mitugrász, akinek a hatalmas háza tapossa a rétet, dönti a fát, tiporja a virágot, rondítja a vizet télen-nyáron, tavasszal-ősszel? Aki észre se

veszi, hogy a négylábúak érte szaggatják a réteket, a halak miatta kapdossák a rovarokat, a virágok az ő gyerekbőlcsőjére küldik szirmaikat, s ha kell, küldenek valamit a sírra is, bár azt nem szívesen, amit küldhetnének, inkább megtartják egy másik tavaszra, egy másik bölcsőre.

A Nap legyint. Barátai mesélték, hogy vannak máshol is ilyen mitugrászok, pőfékelnek és kormolnak azok is más csillagok fényébe, de soha nem érnek el a szívükbe, ahonnan az élet jön.

A Nap mélyen őrzi a szívét azóta, nem mutatja senkinek. Mondják, hogy néha a tündérekkel elküld belőle egy-egy dobbanást a tavaszi virágtáncokra, de vagy így van, vagy nincs így, még nem látta senki sem.

A Nap felint az égre. Kezdetjük. Fesd magad kékre, a ráncaidra – mert bizony vannak már – küldök néhány bárányfelhőt, friss szelet fűttenünk a földre. Éjszaka felfűtjük a csillagokat, s holnap reggel jómagam lehelek hatalmasat a kevély, fehér hegycsúcsokra. Elégtél, tél!

Gubcsi Lajos: A Széchenyi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtárában megjelent albumok

Gubcsi Lajos: *Dallam az éjben*
<http://mek.oszk.hu/05700/05773/>

Gubcsi Lajos: *Ajánlott – Levelek Orbán Viktornak (részletek)*
<http://mek.oszk.hu/05800/05833/>
Megjelenik 2008. 2. félévében

Gubcsi Lajos: *A szabadság népe*
<http://mek.oszk.hu/03400/03496>

Gubcsi Lajos: *Az ég felé...*
<http://mek.oszk.hu/03400/03499>

Gubcsi Lajos: *Üzenet a végekről III. – Délvidék*
<http://mek.oszk.hu/03400/03497>

Gubcsi Lajos: *IV. Üzenet Erdélyből (2008-ban)*
<http://mek.oszk.hu/03400/03498>

Gubcsi Lajos: *Summa - 55 évem ha ha 110 lesz - Lírai regény*
<http://www.mek.oszk.hu/02400/02426/>

Gubcsi Lajos - Gubcsi Anikó: *A csillagokban Bubik István.*
<http://www.mek.oszk.hu/02300/02355>

Gubcsi Lajos: *Üzenet a végekről I. – Felvidék*
<http://www.mek.oszk.hu/01900/01950>

Gubcsi Lajos: *Üzenet a végekről II. – Kárpátalja*
<http://www.mek.oszk.hu/02300/02324>

Gubcsi Lajos: *Üzenet Erdélyből*
<http://www.mek.oszk.hu/01600/01651>

Gubcsi Lajos: *Az élet túlsó oldala*
<http://www.mek.oszk.hu/01900/01947/>

Gubcsi Lajos: *Jó kedvedben teremtettél...*
<http://mek.oszk.hu/02500/02576>

Gubcsi Lajos: *Istentelenül*
<http://mek.oszk.hu/02500/02575>

Gubcsi Lajos: *Haza szerelem*
<http://mek.oszk.hu/02500/02574>

Gubcsi Anikó-Gubcsi Lajos: *Aranykönyv - A Magyar Művészetért*
<http://www.mek.oszk.hu/01700/01741>

Gubcsi Lajos: *Posztumusz*
<http://mek.oszk.hu/02700/02785>

Gubcsi Lajos: *Magyar parasztság a Kárpát-medencében*
<http://mek.oszk.hu/02500/02577>

Gubcsi Lajos: *Valaki dobog a szívemen*
<http://mek.oszk.hu/02500/02573>

Gubcsi Lajos: *Szem, fényvesztés*
<http://mek.oszk.hu/02500/02578>

Gubcsi Lajos: *4 nap, amely megrengette az országot*
(1989. október 5-9. MSZMP-MSZP)
<http://www.mek.oszk.hu/01500/01508>

Gubcsi Lajos-Tarafás Imre: *A láthatatlan pénz*
<http://www.mek.oszk.hu/02400/02442/>

Gubcsi Lajos: *A kommunikáció napja (Magyar Tudományos Akadémia, 1998. április 10.)*
<http://www.mek.oszk.hu/00100/00141>

Őseink

A szobrokat, Győrfi Sándor alkotását Gubcsi Lajos adományozta 2006-ban az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparknak: „Hun, magyar és kun őseink szeretett emlékére”

*Gyermekeink közül
Emese és Etele
bátyuskái:
Előd és Botond*

